

Utredningsuppdraget

Utredningen har enligt sina direktiv haft i uppdrag att lämna förslag till hur Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet skall genomföras i svensk rätt. I uppdraget har ingått att lägga fram förslag till de författningsändringar som bedöms nödvändiga och andra åtgärder som direktivet kan ge anledning till. Utredningen har därutöver varit fri att lämna de förslag i övrigt som utredningsarbetet kan föranleda.

Produktsäkerhetslagstiftningen idag

Den centrala lagen när det gäller produktsäkerhet på konsumentområdet är produktsäkerhetslagen (1988:1604). Enligt lagen kan Marknadsdomstolen på talan av i första hand Konsumentombudsmannen meddela en näringsidkare sälj- och exportförbud samt ålägganden om säkerhetsinformation, varningsinformation, återkallelse och destruktion. Dessa ålägganden och förbud skall i regel förenas med vite.

Konsumentverket är tillsynsmyndighet enligt produktsäkerhetslagen, men tillsyn enligt lagen kan även utövas av myndigheter som enligt andra författningar har tillsyn över vissa varor eller tjänster. Lagen ger tillsynsmyndigheten vissa befogenheter i samband med tillsynen, t.ex. att ålägga en näringsidkare att vid vite lämna ut varuprover och liknande.

Förutom produktsäkerhetslagen finns ett stort antal andra författningar som reglerar produktsäkerhet. De flesta av dessa författningar genomför helt eller delvis EG-direktiv om produktsäkerhet. Några exempel på sådana författningar är lagen (1993:584) om medicintekniska produkter, förordningen (1993:1068) om elektrisk materiel och förordningen (1993:1283) om kosmetiska och hygieniska produkter.

En ny lag om produktsäkerhet

Direktiv 2001/95/EG om allmän produktsäkerhet ersätter rådets direktiv 92/59/EEG om allmän produktsäkerhet. Det nya direktivet skiljer sig i flera avseenden från produktsäkerhetslagen. Till skillnad från lagen innehåller direktivet ett uttryckligt krav på att näringsidkare bara får tillhandahålla säkra varor. Begreppet säker vara definieras i direktivet. Direktivet föreskriver flera skyldigheter för näringsidkare som inte följer av lagen. Vidare ställer direktivet krav på att de i direktivet angivna skyldigheterna skall vara förenade med sanktioner. Direktivet och lagen skiljer sig åt även i andra avseenden.

Skillnaderna mellan direktivet och lagen är så omfattande att nödvändiga ändringar inte kan genomföras inom ramen för den nuvarande lagen. Utredningen föreslår därför att den ersätts med en ny produktsäkerhetslag. Kompletterande föreskrifter bör ges i förordning

och i föreskrifter som utfärdas av myndigheter. Ett genomförande av direktivet föranleder ändringar i flera andra författningar.

Prop. 2003/04:121
Bilaga 2

Tillämpningsområdet

Produktsäkerhetslagen tillämpas på konsumentvaror som tillhandahålls i såväl näringsverksamhet som i offentlig verksamhet. Därutöver tillämpas lagen på konsumenttjänster som tillhandahålls i näringsverksamhet. Direktivet tillämpas däremot bara på konsumentvaror som tillhandahålls i näringsverksamhet. Medan produktsäkerhetslagen tillämpas på både nya och begagnade varor, tillämpas direktivet inte på vissa begagnade varor. Lagen gäller till skillnad från direktivet i fråga om varor som medför risk för skada på egendom utan att samtidigt medföra risk för skada på person.

Utredningen föreslår att en ny produktsäkerhetslag, i likhet med den nuvarande, skall tillämpas på konsumentvaror som tillhandahålls i såväl näringsverksamhet som i offentlig verksamhet, men att vissa begagnade varor i enlighet med direktivet skall undantas från tillämpningsområdet. Den nya lagen skall också tillämpas på konsumenttjänster som tillhandahålls i näringsverksamhet. Utredningen bedömer att det föreligger gemenskapsrättsliga hinder mot att låta den nya lagen gälla egendomsskador.

Utredningen föreslår att de krav, skyldigheter och befogenheter som följer av den föreslagna lagen skall tillämpas även på varor och tjänster som omfattas av annan lagstiftning om produktsäkerhet, i den utsträckning motsvarande reglering saknas i denna lagstiftning. Det innebär att flera skyldigheter som följer av den föreslagna lagen kommer att gälla beträffande flera varor som redan omfattas av annan lagstiftning om produktsäkerhet. Den föreslagna lagens bestämmelser om återkallelse, skyldigheter för distributörer och underrättelseskyldighet för näringsidkare vid kännedom om farliga varor eller tjänster saknar t.ex. motsvarighet i flera speciallagar om produktsäkerhet.

Den föreslagna nya lagen kommer således att komplettera och fylla ut speciallagstiftningen på produktsäkerhetsområdet. Konsumenterna kommer därigenom att garanteras en miniminivå för produktsäkerhet beträffande samtliga varor och tjänster.

Ett allmänt säkerhetskrav

Genom den föreslagna nya lagen slås fast att näringsidkare bara får tillhandahålla säkra varor och tjänster. En vara eller tjänst som inte är säker skall betraktas som farlig. Genom lagen förbjuds alltså näringsidkare att tillhandahålla farliga varor och tjänster. I lagen anges uttryckligen vad som menas med en säker vara eller tjänst, liksom vilka omständigheter som särskilt skall beaktas vid bedömningen av om en vara eller tjänst är säker.

I enlighet med det nya direktivet föreslås två presumtionsregler. En vara eller tjänst skall anses säker, om den uppfyller hälso- och säkerhetskrav som följer av svensk lagstiftning om produktsäkerhet som inte är av gemenskapsrättsligt ursprung men som är förenlig med EG-fördraget.

Vidare skall en vara anses säker i den utsträckning den uppfyller vissa Europastandarder.

Prop. 2003/04:121
Bilaga 2

Skulle en vara eller tjänst visa sig vara farlig trots att den skall presumeras vara säker, kan tillsynsmyndigheten ingripa genom att meddela de förelägganden eller förbud som behövs.

Näringsidkares övriga skyldigheter

Utöver skyldigheten att bara tillhandahålla säkra varor och tjänster åläggs näringsidkare som tillhandahåller varor och tjänster att i enlighet med direktivet vidta en rad olika åtgärder. En del av dessa följer indirekt av den nuvarande lagen, medan andra är helt nya.

Tillverkare – i vilket begrepp inbegrips näringsidkare som importerar en vara till EES-området – och tjänsteleverantörer skall lämna sådan säkerhetsinformation som behövs för att konsumenten skall kunna bedöma risken med varan eller tjänsten samt förebygga att denna orsakar skada på person. Tillbakadragande från marknaden skall ske, om de varor som har tillhandahållits är farliga.

När det gäller farliga varor och tjänster som redan har tillhandahållits skall tillverkaren eller tjänsteleverantören informera konsumenterna om skaderisken och om hur den kan förebyggas. Återkallelse skall ske från dem som innehar varan eller dem åt vilka tjänsten har utförts, om andra åtgärder inte räcker för att förebygga skadefall. En tillverkare skall vidare förstöra eller på annat sätt oskadliggöra en vara som har tagits tillbaka i samband med en återkallelse, om det behövs för att förhindra att varan orsakar allvarlig skada på person.

Tillverkare blir skyldiga att genom aktiva åtgärder bedriva ett fortlöpande säkerhetsarbete. Tillverkare skall t.ex. märka varan med tillverkarens namn och referensnummer, utföra stickprovskontroller av tillhandahållna varor, granska och föra register över inkomna klagomål samt informera distributörerna om det förebyggande säkerhetsarbetet.

Distributörerna skall å sin sida medverka till att tillverkarna fullgör sina skyldigheter, bl.a. genom att bevara sådan dokumentation som behövs för att varornas ursprung skall kunna spåras. Såväl tillverkare som distributörer är dessutom skyldiga att informera och samarbeta med varandra och med tillsynsmyndigheten.

Slutligen blir näringsidkare som får kännedom om att en vara eller tjänst som de har tillhandahållit är farlig skyldiga att omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten.

Tillsyn

Tillsynen skall säkerställa syftet med lagstiftningen, dvs. att de varor och tjänster som tillhandahålls konsumenterna är säkra. I den föreslagna lagen anges uttryckligen att tillsynsmyndigheten för detta ändamål skall bedriva en effektiv tillsyn.

I likhet med vad som nu gäller föreslås att Konsumentverket skall utöva tillsyn över lagstiftningen. Statliga myndigheter som enligt andra författningar utövar tillsyn över produktsäkerheten när det gäller vissa

varor, tjänster eller risker skall dock vara tillsynsmyndigheter också enligt den föreslagna nya produktsäkerhetslagen.

Tillsynsmyndigheten skall enligt förslaget själv få meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagstiftningen skall efterlevas. Detta innebär en förändring i förhållande till vad som nu gäller. Enligt den nuvarande lagen tillkommer denna befogenhet i första hand Marknadsdomstolen.

Tillsynsmyndigheten skall enligt förslaget få meddela tillfälliga förbud mot att tillhandahålla eller ställa ut varor som kan antas vara farliga. Sådana förbud får inte gälla under längre tid än vad som är nödvändigt för att utföra behövliga kontroller och bedömningar av riskerna. Tillsynsmyndigheten föreslås vidare kunna förbjuda en näringsidkare att föra ut en vara till ett annat EES-land eller exportera varan till ett land utanför EES, om varan för med sig särskild risk för allvarlig skada på person.

Förelägganden och förbud skall enligt förslaget förenas med vite, om detta inte av särskilda skäl är obehövligt.

Ingripanden skall kunna ske mot varje näringsidkare som tillhandahåller, har tillhandahållit, tar befattning med eller har tagit befattning med en farlig vara eller tjänst.

Föreskrifter om förbud m.m.

Tillsynsmyndigheten skall enligt förslaget ha befogenhet att meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att lagen skall efterlevas. Ingripanden skall alltså kunna ske genom förvaltningsbeslut. Förhållandena kan emellertid i vissa fall vara sådana att en risk bara kan undanröjas effektivt genom man meddelar förbud mot att tillhandahålla en viss typ av vara. Utredningen föreslår därför att regeringen ges befogenhet att meddela föreskrifter om förbud mot att tillhandahålla en vara, om varan är farlig och risken inte lämpligen kan undanröjas genom förelägganden eller förbud i enskilda fall.

Härigenom kommer regeringen bl.a. att kunna genomföra sådana åtgärder mot varor som har beslutats av EG-kommissionen med stöd av artikel 13 i direktivet, i de fall dessa åtgärder i princip bara kan genomföras genom sådana föreskrifter om förbud.

Sanktionsavgifter

En näringsidkare skall enligt förslaget kunna åläggas att betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligt eller av oaktsamhet har överträtt någon av de skyldigheter som följer av den föreslagna lagstiftningen. Utredningen har bedömt att sanktionsavgifter är ett modernare och effektivare sätt att sanktionera lagstiftningens bestämmelser än straff.

För att undvika att en näringsidkare drabbas av dubbla sanktioner får en sanktionsavgift inte åläggas någon för en överträdelse som omfattas av ett föreläggande eller förbud som har meddelats vid vite med stöd av lagen.

Frågan om påförande av sanktionsavgift skall prövas av allmän förvaltningsdomstol efter ansökan av tillsynsmyndigheten. Avgiften skall i likhet med vad som gäller för marknadsstörningsavgift enligt marknadsföringslagen (1995:450) fastställas till lägst 5 000 kr och högst fem miljoner kr. När sanktionsavgift fastställs skall särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser. I ringa fall skall avgift inte dömas ut.

Bestämmelser om sanktionsavgifter förs också in i lagen (1992:1326) om personlig skyddsutrustning för privat bruk, lagen (1992:1327) om leksakers säkerhet, lagen (1992:1328) om farliga livsmedelsimitationer, lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. och lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar. När det gäller lagen om personlig skyddsutrustning och lagen om leksakers säkerhet innebär detta att de föreslagna bestämmelserna om sanktionsavgift ersätter nu gällande straffbestämmelser.

Överklagande

Tillsynsmyndighetens beslut angående förelägganden och förbud skall enligt förslaget överklagas till allmän förvaltningsdomstol i enlighet med vad som i allmänhet gäller för beslut av en förvaltningsmyndighet. Tillsynsmyndigheten får bestämma att dess beslut skall gälla omedelbart även om det överklagas.

Sekretess

Det är av stor vikt att uppgifter hos tillsynsmyndigheten skall omfattas av sekretess, om näringsidkaren kan antas lida skada om uppgifterna röjs. Samtidigt måste intresset av sekretess kunna ge vika beträffande uppgifter som påvisar risker hos en vara, t.ex. testresultat. Direktivet ställer krav i detta avseende. Tillsynen enligt vissa speciallagar om produktsäkerhet omfattas idag över huvud taget inte av sekretess. Enligt flera andra lagar om produktsäkerhet saknar tillsynsmyndigheten möjlighet att göra en avvägning mellan intresset av offentlighet och intresset av sekretess.

Utredningen föreslår mot denna bakgrund att det i 8 kap. sekretesslagen (1980:100) förs in en bestämmelse som föreskriver att sekretess gäller i statliga myndigheters verksamhet som består i tillsyn enligt produktsäkerhetslagen och enligt andra författningar som rör tillsyn över konsumentvarors och konsumenttjänsters säkerhet, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Sekretess skall dock inte gälla, om intresset av allmän kännedom om förhållande som rör risk för skada på person har sådan vikt att uppgiften bör lämnas ut.

Det kan inte uteslutas att det i tillsynsmyndighetens verksamhet måste delta personer som inte har sådan anknytning till myndigheten att sekretesslagen blir tillämplig. Utredningen föreslår därför att det i produktsäkerhetslagen förs in en bestämmelse om tystnadsplikt för sådana personer.

Konsekvenser av utredningens förslag

Prop. 2003/04:121
Bilaga 2

Enligt utredningens förslag skall tillsynsmyndigheterna bedriva en effektiv tillsyn. Det är uppenbart att tillräckliga resurser måste avsättas för tillsynen för att myndigheterna skall kunna uppfylla detta krav. På de områden där resurserna är otillräckliga för tillsynen måste verksamheten tilldelas ytterligare resurser. Det kan ske på olika sätt beroende på de förutsättningar som gäller för respektive myndighet. För vissa myndigheter kan resurstilldelningen ske genom omprioriteringar av uppgifter och tillgängliga resurser. För andra myndigheter talar övervägande skäl för att ett resurstillskott måste till för att de skall kunna leva upp till de krav som direktivet ställer.

Förslaget innebär att näringsidkare blir skyldiga att vidta en rad olika åtgärder som i dag inte är uttryckligen föreskrivna. Flertalet åtgärder ingår som en del av flera system för kvalitetssäkring, t.ex. ISO 9001. Det kan antas att ett stort antal näringsidkare redan har system och rutiner som tillgodoser de krav som ställs. För flera näringsidkare kan bestämmelserna dock inledningsvis komma att föra med sig ökade kostnader, allt beroende på vilken nivå säkerhetsarbetet befinner sig idag. Samtidigt innebär åtgärderna en kvalitetssäkring av verksamheten, som på sikt bör kunna leda till lägre kostnader.

Ett outvecklat regelverk och bristande marknadskontroll gynnar näringsidkare med ett begränsat eller obefintligt säkerhetsarbete framför näringsidkare som prioriterar denna fråga. Förslagen bör leda till att illojal konkurrens motverkas till gagn för marknaden i stort.

Ikraftträdande

Enligt direktivet skall det vara genomfört senast den 15 januari 2004. Det är därför angeläget att den föreslagna lagen träder i kraft så snart som möjligt. Med hänsyn till den tid som krävs för remissbehandling, beredning i Regeringskansliet, lagrådsbehandling m.m. bedömer utredningen att den nya lagstiftningen inte kan träda i kraft förrän tidigast den 1 juli 2

9.19 Förslag till produktsäkerhetslag

Härigenom föreskrivs följande

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 § Denna lag syftar till att säkerställa att varor och tjänster som tillhandahålls konsumenterna är säkra.

Lagen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet.²⁷

2 § Lagen tillämpas i fråga om varor och tjänster som tillhandahålls i näringsverksamhet och varor som tillhandahålls i offentlig verksamhet. En förutsättning är att varan eller tjänsten är avsedd för konsumenterna eller under rimliga förutsebara förhållanden kan komma att användas av konsumenterna.

Vad som sägs i denna lag om näringsidkare och tillverkare tillämpas också beträffande den som i offentlig verksamhet tillhandahåller sådana varor som avses i första stycket.

3 § Lagen tillämpas inte i fråga om

1. begagnade varor som tillhandahålls som antikviteter, och
2. varor som skall repareras eller renoveras innan de tas i bruk, om näringsidkaren tydligt informerar konsumenten om det.

4 § Bestämmelserna i 7–12 §§ skall inte tillämpas på varor och tjänster när det gäller risker som omfattas av säkerhetskrav i någon annan lag eller författning som genomför ett EG-direktiv eller i en EG-förordning.

Bestämmelserna i 13–47 §§ skall inte tillämpas i den utsträckning det i någon annan lag eller författning som genomför ett EG-direktiv eller i en EG-förordning finns bestämmelser som reglerar samma fråga och som har samma syfte.

Definitioner

5 § I denna lag avses med

1. *konsument*: en fysisk person som handlar huvudsakligen för ändamål som faller utanför näringsverksamhet,
2. *näringsidkare*: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,
3. *tillverkare*:
 - a) en näringsidkare som tillverkar en vara och är etablerad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES),

²⁷ EGT L 11, 15.1.2002, s. 4–17, Celex 32001L0095.

b) en näringsidkare som genom att förse en vara med sitt namn, varumärke eller annat kännetecken framstår som den som har tillverkat varan,

c) en näringsidkare som renoverar en vara,

d) företrädaren för en sådan näringsidkare som anges i a–c, om näringsidkaren inte är etablerad inom EES,

e) en näringsidkare som importerar en vara till EES, om en sådan företrädare som anges i d inte finns inom området,

f) andra näringsidkare som är verksamma i distributionsledet, om deras verksamhet påverkar en varas säkerhet,

4. *distributör*: en näringsidkare som är verksam i distributionsledet och vars verksamhet inte påverkar en varas säkerhet,

5. *tillhandahålla en vara*: överlåta eller erbjuda en vara, eller upplåta nyttjanderätt till en vara.

Försiktighets- och proportionalitetsprinciperna

6 § Vid tillämpningen av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall försiktighets- och proportionalitetsprinciperna iakttas.

Det allmänna säkerhetskravet

Säkra varor och tjänster

7 § Näringsidkare får bara tillhandahålla säkra varor och tjänster.

8 § En vara eller en tjänst är säker, om den vid normal eller rimligen förutsebar användning och livslängd inte för med sig någon risk för människors hälsa och säkerhet eller bara en låg sådan risk. Denna risk måste dock vara godtagbar med beaktande av hur varan eller tjänsten används och skall vara förenlig med en hög skyddsnivå när det gäller människors hälsa och säkerhet.

En vara eller tjänst är farlig, om den inte motsvarar kraven för en säker vara eller tjänst i första stycket.

9 § Vid bedömningen av vad som enligt 8 § första stycket andra meningen skall anses som godtagbart och förenligt med en hög skyddsnivå skall särskild hänsyn tas till

1. varans egenskaper, såsom dess sammansättning och förpackning samt anvisningar för montering, installation och underhåll,

2. annan information som lämnas om varan genom märkning, varningar, bruksanvisningar, anvisningar för dess bortskaffande eller på något annat sätt,

3. varans inverkan på andra varor, om det rimligen kan förutses att den kommer att användas tillsammans med sådana varor,

4. risker som varan kan föra med sig för vissa konsumentgrupper, särskilt barn och äldre.

Första stycket gäller också i tillämpliga delar för tjänster.

Presumtion för att en vara eller tjänst är säker

10 § En vara eller tjänst som uppfyller sådana krav till skydd för hälsa och säkerhet som föreskrivs i någon annan lag eller författning skall anses säker i de avseenden som omfattas av sådana krav.

11 § En vara som uppfyller en svensk standard som överför en Europastandard skall anses säker i fråga om sådana risker som omfattas av standarden, om Europeiska gemenskapernas kommission enligt artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet har offentliggjort en hänvisning till standarden i Europeiska unionens officiella tidning.

Hänvisningar till sådana standarder som avses i första stycket kungörs av den myndighet som regeringen bestämmer.

Andra kriterier för bedömning av varors och tjänsters säkerhet

12 § När man i andra fall än som avses i 10 och 11 §§ skall bedöma om en vara eller tjänst är säker skall särskilt beaktas

1. andra svenska standarder än sådana som avses i 11 §,
2. rekommendationer från Europeiska gemenskapernas kommission med riktlinjer för bedömningen av varors eller tjänsters säkerhet,
3. god sed för produktsäkerhet i den berörda branschen,
4. den aktuella vetenskapliga och tekniska kunskapsnivån, och
5. den skyddsnivå som konsumenterna rimligen kan förvänta sig.

Näringsidkares övriga skyldigheter

Säkerhetsinformation

13 § En tillverkare som tillhandahåller en vara eller en näringsidkare som tillhandahåller en tjänst skall lämna sådan information som behövs för att en konsument skall kunna

- bedöma risken med varan eller tjänsten, och
- förebygga att varan eller tjänsten orsakar skada på person.

Närmare föreskrifter om näringsidkares skyldigheter att lämna sådan säkerhetsinformation meddelas av regeringen eller den eller de myndigheter som regeringen bestämmer.

Tillbakadragande

14 § En tillverkare som tillhandahåller eller har tillhandahållit en farlig vara skall vidta de åtgärder som behövs för att förhindra att varan distribueras, ställs ut eller bjuds ut till konsumenter.

Om skaderisken inte kan undanröjas på något annat sätt, skall tillverkaren återkalla varan från distributören enligt 16 §.

15 § En tillverkare som har tillhandahållit en farlig vara eller en näringsidkare som har tillhandahållit en farlig tjänst skall informera konsumenterna om skaderisken och om hur den kan undanröjas, om det behövs för att förebygga skadefall. Informationen skall lämnas till dem som innehar varan eller som tjänsten har utförts åt eller som innehar den egendom som tjänsten avser.

Informationen skall lämnas på ett sådant sätt att den kan antas komma till de berördas kännedom, genom direkta meddelanden, annonser eller andra framställningar som näringsidkaren använder i sin marknadsföring. Informationen skall lämnas i den omfattning som är skälig med hänsyn till behovet av att förebygga skadefall.

Återkallelse

16 § En tillverkare som har tillhandahållit en farlig vara skall återkalla varan från dem som innehar varan, om andra åtgärder inte räcker för att förebygga skadefall.

Återkallelsen skall ske i en omfattning som är skälig med hänsyn till behovet av att förebygga skadefall.

Återkallelse skall ske genom att tillverkaren erbjuder sig att på vissa villkor

1. avhjälpa det fel som skaderisken hänför sig till (rättelse),
2. ta tillbaka varan och leverera en annan felfri vara av samma eller motsvarande slag (utbyte), eller
3. ta tillbaka varan och lämna ersättning för den (återgång).

17 § En tillverkare som återkallar en vara skall samtidigt tillkännage erbjudandet och villkoren för detta samt informera om skaderisken. För tillkännagivandet tillämpas 15 § andra stycket om varningsinformation.

Villkoren för återkallelsen skall bestämmas så att erbjudandet kan förväntas bli godtaget av innehavarna. Villkoren skall innebära att erbjudandet skall fullgöras inom skälig tid och utan väsentlig kostnad eller olägenhet för dem som utnyttjar det.

Vid återgång skall ersättningen för det återlämnade svara mot kostnaden för att återanskaffa en ny vara av samma eller motsvarande slag. Om det finns särskilda skäl till det, får avdrag från återgångsersättningen göras för den nytta som innehavaren av varan kan anses ha haft.

18 § En tillverkare skall låta förstöra eller på något annat sätt oskadliggöra en vara som har tagits tillbaka i samband med utbyte eller återgång, om det behövs för att hindra att varan orsakar allvarlig skada på person.

19 § En näringsidkare som har utfört en tjänst som är farlig skall återkalla tjänsten från dem åt vilka tjänsten har utförts, om andra åtgärder inte räcker för att förebygga skadefall. Detsamma gäller i fråga om dem som innehar egendom som tjänsten har avsett.

Återkallelsen skall ske i en omfattning som är skälig med hänsyn till behovet av att förebygga skadefall och skall innebära att näringsidkaren erbjuder sig att på vissa villkor

1. själv avhjälpa det fel som skaderisken hänför sig till, eller
2. lämna ersättning för felets avhjälpande genom någon annan, varvid ersättningen även skall täcka kostnaden för att återställa den egendom som tjänsten avsett i ursprungligt skick.

Vid återkallelse enligt första stycket tillämpas 17 § första och andra styckena.

Samarbete m.m.

20 § Tillverkare skall i fråga om varor som de tillhandahåller eller har tillhandahållit vidta sådana åtgärder som gör det möjligt för dem att

1. få information om varornas skaderisker, och
2. handla i enlighet med 13–17 §§.

Närmare föreskrifter om tillverkares skyldigheter enligt första stycket meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

21 § Distributörer skall i fråga om varor som de tillhandahåller eller har tillhandahållit medverka till att en tillverkare kan fullgöra sina skyldigheter enligt 13–17 och 20 §§.

Närmare föreskrifter om distributörers skyldigheter enligt första stycket meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

22 § Näringsidkare är skyldiga att informera och samarbeta med varandra och med tillsynsmyndigheten för att undanröja sådana risker som är förknippade med en vara eller tjänst som de tillhandahåller eller har tillhandahållit.

Underrättelseskyldighet

23 § Näringsidkare som får kännedom om att en vara eller tjänst som de tillhandahåller eller har tillhandahållit är farlig skall omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten om det och om de åtgärder som har vidtagits för att förebygga skadefall.

Närmare föreskrifter om näringsidkares underrättelseskyldighet enligt första stycket meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om undantag från näringsidkares underrättelseskyldighet enligt första stycket.

Tillsyn

Tillsynsmyndigheter

24 § Tillsynen skall säkerställa syftet med denna lag och de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Tillsynsmyndigheten skall för detta ändamål bedriva en effektiv tillsyn och i nödvändig utsträckning kontrollera efterlevnaden av denna lag samt de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse.

25 § Tillsynen skall utövas av den eller de myndigheter som regeringen bestämmer.

Upplysningsskyldighet m.m.

26 § Tillsynsmyndigheten får förelägga en näringsidkare som tillhandahåller eller har tillhandahållit varor och tjänster att

1. yttra sig och lämna de upplysningar som behövs i ett ärende om tillämpningen av denna lag,
2. tillhandahålla de handlingar, varuprover och liknande som kan ha betydelse för utredningen, och
3. lämna tillsynsmyndigheten tillträde till utrymmen där varor kan antas förvaras, dock inte bostäder.

Polismyndigheten skall lämna det biträde som behövs vid tillsynen.

Förelägganden och förbud

27 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas.

Ett föreläggande eller förbud får meddelas även om en vara eller tjänst skall anses säker enligt 10 eller 11 § eller varan eller tjänsten uppfyller sådana kriterier som anges i 12 §, om det visar sig att varan eller tjänsten trots detta är farlig.

28 § Tillsynsmyndigheten får bestämma att en vara tills vidare inte får tillhandahållas eller ställas ut, om varan kan antas vara farlig. Beslutet får inte gälla under längre tid än vad som är nödvändigt för att utföra de kontroller och bedömningar som behövs.

29 § Tillsynsmyndigheten får förbjuda en näringsidkare att föra ut en vara till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller att exportera varan, om den för med sig särskild risk för allvarlig skada på person.

30 § Ett föreläggande eller förbud enligt 27–29 §§ får meddelas varje näringsidkare som tillhandahåller, har tillhandahållit, tar befattning med eller har tagit befattning med en farlig vara.

Om det finns förutsättningar att meddela ett föreläggande mot flera näringsidkare, får tillsynsmyndigheten begränsa föreläggandet till att gälla någon eller några av dem. Vid en sådan begränsning bör hänsyn särskilt tas till

1. vem som har de bästa förutsättningarna att uppfylla ändamålet med föreläggandet,
2. vem som först har fört in varan på den svenska marknaden, och

3. vilken verkan föreläggandet får för näringsidkaren.

Om ett föreläggande enligt 27 § innebär att en näringsidkare skall återkalla en vara eller tjänst, skall 16 § andra och tredje styckena och 17 § respektive 19 § andra och tredje styckena tillämpas.

Vite

31 § Ett föreläggande eller förbud enligt 26–29 §§ skall förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Förhandlingar med näringsidkare

32 § Om åtgärder måste genomföras för att motverka att en vara eller tjänst orsakar skada på person, bör tillsynsmyndigheten ta upp förhandlingar med näringsidkaren i syfte att denne frivilligt skall ta på sig att genomföra de åtgärder som behövs. Detta gäller dock inte, om saken brådskar eller omständigheterna i övrigt talar mot att förhandlingar tas upp.

Preskription

33 § Om mer än tio år har förflutit sedan en näringsidkare upphörde att tillhandahålla en vara eller tjänst, får näringsidkaren föreläggas att återkalla varan eller tjänsten bara om tillsynsmyndigheten har framställt skriftligt krav på återkallelse före tioårsfristens utgång.

Varningsinformation av tillsynsmyndigheten

34 § Om ett föreläggande om varningsinformation eller återkallelse inte kan meddelas någon som kan genomföra åtgärden, skall tillsynsmyndigheten lämna varningsinformation i den utsträckning som behövs för att förebygga skada på person.

Ersättning

35 § En näringsidkare har rätt till ersättning från tillsynsmyndigheten för varuprover och liknande som lämnas enligt 26 §, om det finns särskilda skäl för det.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för en näringsidkare som skall tillhandahålla varuprover och liknande enligt 26 § att ersätta tillsynsmyndigheten för kostnader för provtagning och undersökning av prov.

36 § Den som har tagit befattning med ett ärende som gäller tillsyn enligt denna lag får inte röja eller utnyttja vad denne har fått veta om någons affärs- eller driftsförhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

Föreskrifter om förbud

37 § Regeringen får meddela föreskrifter om förbud mot att tillhandahålla en vara, om varan är farlig och risken inte lämpligen kan undanröjas genom förelägganden eller förbud enligt 27 §.

Sanktionsavgifter

Förutsättningar för avgift

38 § En näringsidkare får åläggas att betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligt eller av oaktsamhet har brutit mot någon bestämmelse i 7, 13–21 eller 23 § eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 13, 20, 21, 23 eller 37 §.

Avgiften tillfaller staten.

39 § Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har meddelats vid vite enligt denna lag.

Var och av vem ansökan får göras

40 § Frågor om påförande av sanktionsavgift enligt 38 § prövas av allmän förvaltningsdomstol efter ansökan av tillsynsmyndigheten. Ansökan skall göras hos den länsrätt inom vars domkrets tillsynsmyndigheten är belägen.

Kvarstad

41 § För att säkerställa ett anspråk på sanktionsavgift får domstolen besluta om kvarstad. Därvid gäller föreskrifterna i 15 kap. rättegångsbalken om fordran.

Beslut om kvarstad enligt första stycket meddelas av den domstol som prövar frågan om sanktionsavgift. Om ansökan ännu inte har gjorts, gäller i fråga om behörig domstol vad som föreskrivs i 40 §.

Avgiftens storlek

42 § Sanktionsavgiften skall fastställas till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens årsomsättning. Årsomsättningen skall avse omsättningen närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om årsomsättning annars saknas, kan antas vara missvisande eller är bristfälliga, får årsomsättningen uppskattas.

Om ansökan riktas mot flera näringsidkare, skall avgiften fastställas särskilt för var och en av dem.

43 § När sanktionsavgift fastställs skall särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser.

I ringa fall skall någon avgift inte dömas ut.

Avgiften får efterges, om det finns synnerliga skäl för det.

Preskription

44 § Sanktionsavgift får dömas ut bara om ansökan har delgetts den som anspråket riktar sig mot inom fem år från det att överträdelsen upphörde.

En sanktionsavgift faller bort, om domen inte har kunnat verkställas inom fem år från det att den vann laga kraft.

Betalning av sanktionsavgiften

45 § Sanktionsavgiften skall betalas inom trettio dagar efter det att domen har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i domen.

Sanktionsavgiften skall betalas till den myndighet som regeringen bestämmer. Om avgiften inte betalas inom den tid som anges i första stycket, skall myndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Överklagande m.m.

46 § En tillsynsmyndighets beslut enligt 26–29 §§, 35 § första stycket och enligt sådana föreskrifter som har meddelats med stöd av 35 § andra stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut som en tillsynsmyndighet har meddelat med stöd av lagen får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

47 § En tillsynsmyndighet får bestämma att dess beslut enligt 26–29 §§ skall gälla omedelbart även om det överklagas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004 , då produktsäkerhetslagen (1988:1604) upphör att gälla.

2. De nya bestämmelserna tillämpas också på varor och tjänster som har tillhandahållits före ikraftträdandet. Sanktionsavgift enligt 38 § får dock inte dömas ut för överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

3. Förbud och ålägganden samt informations-, förbuds- och återkallelseförelägganden som har meddelats enligt äldre föreskrifter gäller fortfarande.

4. Har ett informations-, förbuds- eller återkallelseföreläggande enligt 22 § produktsäkerhetslagen (1988:1604) meddelats före ikraftträdandet och har den i föreläggandet utsatta tidsfristen inte gått ut, får ett godkännande lämnas inom den angivna tidsfristen.

5. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för talan om utdömande av vite som har förelagts av Konsumentombudsmannen eller Marknadsdomstolen.

6. Mål som vid ikraftträdandet är anhängigt vid domstol prövas enligt äldre bestämmelser.

Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 3 § miljöbalken skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

3 §

I fråga om verksamhet som kan orsaka skada eller olägenhet för människors hälsa, miljön eller andra intressen som skyddas enligt miljöbalken tillämpas utöver balken även bestämmelser i annan lag.

Såvitt gäller skydd mot ohälsa och olycksfall i arbete samt i sådana hänseenden i övrigt som huvudsakligen avser arbetsmiljön tillämpas bestämmelserna i arbetsmiljölagen (1977:1160).

I fråga om varor och tjänster som är avsedda för konsumenter eller som under rimligen förutsebara förhållanden kan komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1970:417) om
marknadsdomstol m.m.

dels att 15 a § skall upphävas,

dels att 1, 11, 13, 14, 15, 19 och 20 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §²⁸

Marknadsdomstolen handlägger mål och ärenden enligt

1. konkurrenslagen (1993:20),

2. lagen (1994:1845) om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas
konkurrens- och statsstödsregler,

3. marknadsföringslagen (1995:450),

4. lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden,

5. lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare,

6. *produktsäkerhetslagen*
(1988:1604),

7. lagen (1994:615) om
ingripande mot otillbörligt
beteende avseende offentlig
upphandling,

8. lagen (2000:1175) om talerätt
för vissa utländska
konsumentmyndigheter och
konsumentorganisationer.

6. lagen (1994:615) om
ingripande mot otillbörligt
beteende avseende offentlig
upphandling,

7. lagen (2000:1175) om talerätt
för vissa utländska
konsumentmyndigheter och
konsumentorganisationer.

Bestämmelserna i 14, 15 och 16–22 §§ tillämpas inte i mål eller
ärenden enligt konkurrenslagen, lagen om tillämpningen av Europeiska
gemenskapernas konkurrens- och statsstödsregler eller
marknadsföringslagen. I mål enligt marknadsföringslagen tillämpas inte
heller 13 a §. I stället gäller vad som föreskrivs i dessa lagar.

11 §²⁹

För frågor om marknadsföring,
frågor om avtalsvillkor i
konsumentförhållanden *och frågor*
om produktsäkerhet finns en
konsumentombudsman.

Ombudsmannen utses av
regeringen för viss tid och skall
vara jurist.

För frågor om marknadsföring
och frågor om avtalsvillkor i
konsumentförhållanden finns en
konsumentombudsman.

Ombudsmannen utses av
regeringen för viss tid och skall
vara jurist.

13 §³⁰

Ansökan görs skriftligen om
förbud eller åläggande enligt 1 §

Ansökan görs skriftligen om
förbud eller åläggande enligt 1 §

²⁸ Senaste lydelse 2000:1176.

²⁹ Senaste lydelse 1992:1519.

³⁰ Senaste lydelse 1995:452.

lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, 1 § lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare, 5–9 §§ eller 12 § tredje stycket *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) eller 3 § lagen (1994:615) om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling. Av ansökan skall de skäl framgå på vilka ansökan grundas och den utredning som sökanden åberopar.

lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, 1 § lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare eller 3 § lagen (1994:615) om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling. Av ansökan skall de skäl framgå på vilka ansökan grundas och den utredning som sökanden åberopar.

14 §³¹

Sökanden och hans motpart skall beredas tillfälle att vid sammanträde inför Marknadsdomstolen lägga fram sina synpunkter och förebringa den utredning de vill åberopa.

I mål enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden *och produktsäkerhetslagen* (1988:1604) skall Konsumentombudsmannen kallas till sammanträde, även om han inte är sökande. Vidare skall den som medverkar enligt 13 a § kallas till sammanträde. I mål enligt lagen (1994:615) om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling skall Konkurrensverket kallas till sammanträde, även om verket inte är sökande.

I mål enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden skall Konsumentombudsmannen kallas till sammanträde, även om han inte är sökande. Vidare skall den som medverkar enligt 13 a § kallas till sammanträde. I mål enligt lagen (1994:615) om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling skall Konkurrensverket kallas till sammanträde, även om verket inte är sökande.

Före sammanträde kan muntlig eller skriftlig förberedelse äga rum i den utsträckning domstolen bestämmer.

15 §³²

Mål får avgöras *och dom med anledning av särskild prövning enligt 15 a § meddelas* utan sammanträde enligt 14 § första stycket, om tillfredsställande utredning föreligger och part inte begär sammanträde. Ansökan som uppenbart inte förtjänar avseende får avslås utan sådant

Mål får avgöras utan sammanträde enligt 14 § första stycket, om tillfredsställande utredning föreligger och part inte begär sammanträde. Ansökan som uppenbart inte förtjänar avseende får avslås utan sådant sammanträde.

³¹ Senaste lydelse 1995:452.

³² Senaste lydelse 1995:452.

sammanträde.

Fråga om förbud eller åläggande enligt 6 § lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, 21 § produktsäkerhetslagen (1988:1604) eller 4 § lagen (1994:615) om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling får prövas utan sammanträde enligt 14 § första stycket.

Förbud eller åläggande som avses i andra stycket får inte beslutas utan att den som förbudet eller åläggandet avser fått tillfälle att yttra sig i frågan, såvida det inte finns anledning anta, att han avvikit eller eljest håller sig undan. *I ett mål om åläggande eller förbud enligt 5–9 §§ eller 12 § tredje stycket produktsäkerhetslagen får Marknadsdomstolen dock även i annat fall omedelbart meddela beslut enligt 21 § samma lag, om synnerliga skäl föreligger.*

Fråga om förbud eller åläggande enligt 6 § lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden eller 4 § lagen (1994:615) om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling får prövas utan sammanträde enligt 14 § första stycket.

Förbud eller åläggande som avses i andra stycket får inte beslutas utan att den som förbudet eller åläggandet avser fått tillfälle att yttra sig i frågan, såvida det inte finns anledning anta, att han avvikit eller eljest håller sig undan.

19 §³³

I Marknadsdomstolens dom varigenom mål eller sådan fråga som avses i 15 a § avgörs skall de skäl anges på vilka domen grundas. Domen och ett sådant beslut som avses i 15 § andra stycket skall sändas till parterna, till den som medverkar enligt 13 a § och till sådan myndighet som avses i 4 § produktsäkerhetslagen (1988:1604) samma dag som domen eller beslutet meddelas.

I Marknadsdomstolens dom varigenom mål avgörs skall de skäl anges på vilka domen grundas. Domen och ett sådant beslut som avses i 15 § andra stycket skall sändas till parterna och till den som medverkar enligt 13 a § samma dag som domen eller beslutet meddelas.

20 §³⁴

Skall ansökan, kallelse eller föreläggande tillställas en part eller någon annan, sker det genom delgivning. Detsamma gäller dom eller beslut som sänds enligt 19 §. För andra handlingar får delgivning användas om det anses erforderligt.

Delgivning av sådana domar eller beslut av Marknads-

Delgivning av sådana domar eller beslut av Marknads-

³³ Senaste lydelse 1993:22.

³⁴ Senaste lydelse 1995:452.

domstolen, som innefattar vitesföreläggande enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare *eller produktsäkerhetslagen* (1988:1604), får inte ske enligt 12 § delgivningslagen (1970:428), om det inte finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

domstolen, som innefattar vitesföreläggande enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden *eller* lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare, får inte ske enligt 12 § delgivningslagen (1970:428), om det inte finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2. Mål enligt produktsäkerhetslagen (1988:1604) som vid ikraftträdandet är anhängiga vid Marknadsdomstolen prövas enligt äldre bestämmelser.

Förslag till lag om ändring i livsmedelslagen (1971:511)

Härigenom föreskrivs i fråga om livsmedelslagen (1971:511)³⁵ dels att rubriken närmast före 4 a § skall lyda "EG-förordningar om livsmedel m.m."

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 4 b §, med följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 b §

I fråga om livsmedel finns kompletterande bestämmelser i produktsäkerhetslagen (2004:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Förslag till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)

Härigenom förskrivs att 1 kap. 2 § och 7 kap. 11 § arbetsmiljölagen (1977:1160)³⁶ skall ha följande lydelse.

³⁵ Lagen omtryckt 1989:461.

³⁶ Lagen omtryckt 1991:677.

1 kap.

2 §

Denna lag gäller, med de inskränkningar som anges i 4 §, varje verksamhet i vilken arbetstagare utför arbete för arbetsgivares räkning.

Om skyldigheter i vissa avseenden för andra än arbetsgivare och arbetstagare finns bestämmelser i 3 och 5 kap.

I fråga om varor som är avsedda för konsumenter eller som under rimligen förutsebara förhållanden kan komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

7 kap.11 §³⁷

Den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ kan, om det finns särskild risk från arbetsmiljösynpunkt, åläggas att lämna varningsinformation eller att återkalla en produkt. Därvid skall bestämmelserna i 7, 8 och 10–12 §§ produktsäkerhetslagen (1988:1604) tillämpas. Vad som där sägs om *Marknadsdomstolen* skall dock i stället avse *Arbetsmiljöverket* och vad som sägs om *näringsidkare i stället avse* den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§.

Åläggandet skall förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ kan, om det finns särskild risk från arbetsmiljösynpunkt, åläggas att lämna varningsinformation eller att återkalla en produkt. Därvid skall bestämmelserna i 15–18 §§ produktsäkerhetslagen (2004:000) tillämpas. Vad som där sägs om *tillverkare* skall dock i stället avse den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs i fråga om sekretesslagen (1980:100)³⁸ dels att 8 kap. 6 § skall ha följande lydelse, dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 8 kap. 30 §, av följande lydelse.

³⁷ Senaste lydelse 2000:764.

³⁸ Lagen omtryckt 1992:1474.

8 kap.

6 §³⁹

Sekretess gäller, i den utsträckning regeringen föreskriver det, i statlig myndighets verksamhet, som består i utredning, planering, prisreglering, tillståndsgivning, tillsyn eller stödverksamhet med avseende på produktion, handel, transportverksamhet eller näringslivet i övrigt, för uppgift om

1. enskilda affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs,

2. andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet.

Sekretess gäller, i den mån riksdagen godkänt avtal härom med främmande stat eller mellanfolklig organisation, hos myndighet i verksamhet, som avses i första stycket, för uppgift om enskilda ekonomiska eller personliga förhållanden som myndigheten förfogar över på grund av avtalet. Föreskrifterna i 14 kap. 1–3 §§ får inte i fråga om denna sekretess tillämpas i strid med avtalet.

Regeringen kan för särskilt fall förordna om undantag från sekretess som har föreskrivits med stöd av första stycket 1, om den finner det vara av vikt att uppgiften lämnas.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

I fråga om tillsyn enligt produktsäkerhetslagen (2004:000) eller någon annan lagstiftning om produktsäkerhet i fråga om varor eller tjänster som är avsedda för konsumenter eller under rimligen förutsebara förhållanden kan komma att användas av konsumenter gäller 8 kap. 30 §.

30 §

I statliga myndigheters verksamhet som består i tillsyn enligt produktsäkerhetslagen (2004:000) eller någon annan lagstiftning om produktsäkerhet i fråga om varor och tjänster som är avsedda för konsumenter eller som under rimligen förutsebara förhållanden kan komma att användas av konsumenter skall sekretess gälla för uppgift om

1. enskilda affärs- och

³⁹ Senaste lydelse 1992:1775.

driftsförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs,

2. andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet.

Sekretess enligt första stycket 1 skall dock inte gälla, om intresset av allmän kännedom om förhållande som rör risk för skada på person har sådan vikt att uppgiften bör lämnas ut.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Förslag till lag om ändring i konsumenttjänstlagen (1985:716)

Härigenom föreskrivs att 5, 9, 15, 21 och 33 §§ konsumenttjänstlagen (1985:716) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §⁴⁰

Näringsidkaren skall särskilt iaktta att tjänsten inte utförs

1. i strid mot sådana författningsföreskrifter eller myndighetsbeslut som väsentligen syftar till att säkerställa att föremålet för tjänsten är tillförlitligt från säkerhetssynpunkt, eller

2. i strid mot förbud enligt 6 § *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450).

2. i strid mot förbud enligt 27 § *produktsäkerhetslagen* (2004:000) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450).

9 §⁴¹

⁴⁰ Senaste lydelse 1995:455.

⁴¹ Senaste lydelse 1995:455.

Tjänsten skall anses felaktig, om resultatet avviker från

1. vad konsumenten med hänsyn till 4 § har rätt att kräva, även om avvikelser beror på en olyckshändelse eller därmed jämförlig händelse,
2. sådana föreskrifter eller myndighetsbeslut som väsentligen syftar till att säkerställa att föremålet för tjänsten är tillförlitligt från säkerhetssynpunkt, eller
3. vad som därutöver får anses avtalat.

Tjänsten skall också anses felaktig, om den har utförts i strid mot förbud enligt 6 § *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450) eller om näringsidkaren inte har utfört sådant tilläggssarbete som han är skyldig att utföra enligt 8 § tredje stycket.

Tjänsten skall också anses felaktig, om den har utförts i strid mot förbud enligt 27 § *produktsäkerhetslagen* (2004:000) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450) eller om näringsidkaren inte har utfört sådant tilläggssarbete som han är skyldig att utföra enligt 8 § tredje stycket.

15 §⁴²

Avser tjänsten förvaring av en lös sak gäller i stället för vad som sägs i 9, 10 och 12–14 §§ att tjänsten skall anses felaktig, om förvaringen anordnas på ett sätt som avviker från

1. vad konsumenten med hänsyn till 4 § har rätt att kräva, även om avvikelser beror på en olyckshändelse eller därmed jämförlig händelse,
2. sådana författningsföreskrifter eller myndighetsbeslut som väsentligen syftar till att säkerställa att föremålet för tjänsten är tillförlitligt från säkerhetssynpunkt, eller
3. vad som därutöver får anses avtalat.

Tjänsten skall också anses felaktig, om förvaringen anordnas i strid mot förbud enligt 6 § *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450) eller på ett sätt som avviker från sådana uppgifter enligt 10 § som inte har rättats på ett tydligt sätt.

Tjänsten skall också anses felaktig, om förvaringen anordnas i strid mot förbud enligt 27 § *produktsäkerhetslagen* (2004:000) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450) eller på ett sätt som avviker från sådana uppgifter enligt 10 § som inte har rättats på ett tydligt sätt.

21 §⁴³

Avhjälps inte felet enligt vad som sägs i 20 §, får konsumenten göra avdrag på priset.

Om syftet med tjänsten i huvudsak är förfelat och näringsidkaren insett eller bort inse detta, får konsumenten i stället häva avtalet. Detsamma gäller, om tjänsten har utförts i strid mot förbud enligt 6 §

Om syftet med tjänsten i huvudsak är förfelat och näringsidkaren insett eller bort inse detta, får konsumenten i stället häva avtalet. Detsamma gäller, om tjänsten har utförts i strid mot förbud enligt 27 §

⁴² Senaste lydelse 1995:455.

⁴³ Senaste lydelse 1995:455.

produktsäkerhetslagen
(1988:1604) eller 17 §
marknadsföringslagen (1995:450).

Har tjänsten utförts till en del och finns det starka skäl att anta att den inte kommer att fullföljas utan fel av väsentlig betydelse för konsumenten får denne häva avtalet beträffande återstående del. Är felet sådant att syftet med tjänsten i huvudsak är förfelat och näringsidkaren insett eller bort inse detta eller utförs tjänsten i strid mot förbud enligt 6 § *produktsäkerhetslagen* eller 17 § marknadsföringslagen, får konsumenten i stället häva avtalet i dess helhet.

Om det redan innan tjänsten har påbörjats finns starka skäl att anta att den inte kommer att utföras utan fel av väsentlig betydelse för konsumenten, får denne häva avtalet.

produktsäkerhetslagen (2004:000)
eller 17 § marknadsföringslagen
(1995:450).

Har tjänsten utförts till en del och finns det starka skäl att anta att den inte kommer att fullföljas utan fel av väsentlig betydelse för konsumenten får denne häva avtalet beträffande återstående del. Är felet sådant att syftet med tjänsten i huvudsak är förfelat och näringsidkaren insett eller bort inse detta eller utförs tjänsten i strid mot förbud enligt 27 § *produktsäkerhetslagen* eller 17 § marknadsföringslagen, får konsumenten i stället häva avtalet i dess helhet.

Prop. 2003/04:121
Bilaga 3

33 §⁴⁴

Har någon som avses i 10 § första stycket 2 eller 3 uppsåtligen eller av vårdslöshet lämnat vilseledande uppgifter av betydelse för bedömningen av tjänstens beskaffenhet eller ändamålsenlighet och är tjänsten på grund därav felaktig enligt 10 § eller 15 § andra stycket, är han skyldig att ersätta konsumenten skada som denne därigenom tillfogas.

Har någon som avses i 10 § första stycket 2 eller 3 underlåtit att lämna säkerhetsinformation som han enligt 5 § *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) har ålagts att lämna eller sådan information av betydelse för bedömningen av tjänstens beskaffenhet eller ändamålsenlighet som han enligt marknadsföringslagen (1995:450) har ålagts att lämna och kan underlåtenheten antas ha inverkat på avtalet om tjänsten, är han skyldig att ersätta konsumenten skada som denne därigenom tillfogas.

Skadeståndsskyldigheten enligt första eller andra stycket omfattar även ersättning för skada på föremålet för tjänsten eller på annan egendom som tillhör konsumenten eller någon medlem av hans hushåll.

Har någon som avses i 10 § första stycket 2 eller 3 underlåtit att lämna säkerhetsinformation som han enligt 27 § *produktsäkerhetslagen (2004:000)* har förelagts att lämna eller sådan information av betydelse för bedömningen av tjänstens beskaffenhet eller ändamålsenlighet som han enligt marknadsföringslagen (1995:450) har ålagts att lämna och kan underlåtenheten antas ha inverkat på avtalet om tjänsten, är han skyldig att ersätta konsumenten skada som denne därigenom tillfogas.

⁴⁴ Senaste lydelse 1995:455.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220)

Härigenom föreskrivs att det i strålskyddslagen (1988:220) skall införas en ny paragraf, 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

I fråga om varor och tjänster som är avsedda för konsumenter eller som under rimligen förutsebara förhållanden kan komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Förslag till lag om ändring i lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor skall införas en ny paragraf, 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

I fråga om sådana varor som är avsedda för konsumenter eller som under rimligen förutsebara förhållanden kan komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Härigenom föreskrivs att 18 och 19 §§ konsumentköplagen (1990:932) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*18 §⁴⁵

Varan är felaktig, om den

1. säljs i strid mot ett förbud enligt 6 § produktsäkerhetslagen (1988:1604) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450) eller mot ett annat försäljningsförbud som har meddelats i författning eller av en myndighet väsentligen i syfte att förebygga att den som använder varan drabbas av ohälsa eller olycksfall eller för att annars hindra användning av en vara som inte är tillförlitlig från säkerhetssynpunkt, eller

2. är så bristfällig att dess användning medför påtaglig fara för liv eller hälsa.

1. säljs i strid mot ett förbud som har meddelats med stöd av 27 eller 37 § produktsäkerhetslagen (2004:000) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450) eller mot ett annat försäljningsförbud som har meddelats i författning eller av en myndighet väsentligen i syfte att förebygga att den som använder varan drabbas av ohälsa eller olycksfall eller för att annars hindra användning av en vara som inte är tillförlitlig från säkerhetssynpunkt, eller

19 §⁴⁶

Fel föreligger även om varan inte överensstämmer med sådana uppgifter om varans egenskaper eller användning som säljaren har lämnat vid marknadsföringen av varan eller annars före köpet.

Varan skall vidare anses felaktig, om den inte överensstämmer med sådana uppgifter om dess egenskaper eller användning som någon annan än säljaren, i tidigare säljled eller för säljarens räkning, har lämnat vid marknadsföringen av varan eller annars före köpet.

Första och andra styckena gäller inte, om säljaren visar att uppgifterna har rättats i tid på ett tydligt sätt eller att uppgifterna inte har inverkat på köpet. Andra stycket gäller inte heller, om säljaren visar att han varken kände till eller borde ha känt till uppgifterna.

Varan är felaktig också om säljaren har underlåtit att efter *åläggande* enligt *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) lämna säkerhetsinformation om varan eller underlåtit att lämna sådan information om varans egenskaper eller användning som han enligt

Varan är felaktig också om säljaren har underlåtit att efter *föreläggande* enligt *produktsäkerhetslagen* (2004:000) lämna säkerhetsinformation om varan eller underlåtit att lämna sådan information om varans egenskaper eller användning som han enligt marknadsföringslagen

⁴⁵ Senaste lydelse 1995:456.

⁴⁶ Senaste lydelse 2002:587.

marknadsföringslagen (1995:450) har ålagts att lämna. Detsamma gäller om åläggandet har meddelats varans tillverkare eller någon annan som i tidigare säljled tagit befattning med varan och säljaren har känt till eller borde ha känt till underlåtenheten att fullgöra åläggandet. En förutsättning för att varan skall anses felaktig enligt detta stycke är dock att underlåtenheten kan antas ha inverkat på köpet.

(1995:450) har ålagts att lämna. Detsamma gäller om *föreläggandet eller* åläggandet har meddelats varans tillverkare eller någon annan som i tidigare säljled tagit befattning med varan och säljaren har känt till eller borde ha känt till underlåtenheten att fullgöra *föreläggandet eller* åläggandet. En förutsättning för att varan skall anses felaktig enligt detta stycke är dock att underlåtenheten kan antas ha inverkat på köpet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Förslag till lag om ändring i läkemedelslagen (1992:859)

Härigenom föreskrivs i fråga om läkemedelslagen (1992:859)

dels att 11 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

I fråga om läkemedel som är avsedda för konsumenter eller som under rimligen förutsebara förhållanden kan komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

11 §

Läkemedelsverket får ålägga den som fått ett läkemedel godkänt att återkalla läkemedlet från dem som innehar det

1. om det behövs för att förebygga skada,
2. om läkemedlet inte är verksamt för sitt ändamål,
3. om det inte är av god kvalitet, eller
4. om väsentliga krav i samband med tillverkning eller import inte uppfylls.

Återkallelse har den innebörd som följer av 8 § *andra stycket* produktsäkerhetslagen (1988:1604).

Återkallelse har den innebörd som följer av 16 § *tredje stycket* produktsäkerhetslagen (2004:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1326) om personlig skyddsutrustning för privat bruk

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1326) om personlig skyddsutrustning för privat bruk

dels att 10–12 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 8 och 9 §§ och rubriken närmast framför 9 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Produktsäkerhetslagen (1988:1604) skall tillämpas på sådana varor som omfattas av denna lag.

Detta gäller även om varorna uppfyller sådana krav som har föreskrivits med stöd av 4 §.

Straffbestämmelser m.m

9 §

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot 4 § skall dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Föreslagen lydelse

8 §

Produktsäkerhetslagen (2004:000) skall tillämpas i fråga om sådana varor som omfattas av denna lag.

Sanktionsavgifter

9 §

En näringsidkare får åläggas att betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot 4 §.

I fråga om sanktionsavgift enligt första stycket tillämpas 38 § andra stycket och 39–45 §§ produktsäkerhetslagen (2004:000).

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2. De nya bestämmelserna tillämpas också på varor som har tillhandahållits före ikraftträdandet. Sanktionsavgift enligt 9 § får dock inte dömas ut för en överträdelse av 4 § som har skett före ikraftträdandet.

3. Mål som vid ikraftträdandet är anhängigt vid domstol prövas enligt äldre bestämmelser.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1327) om leksakers säkerhet

dels att 9–11 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 7 och 8 §§ och rubriken närmast framför 8 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Produktsäkerhetslagen (1988:1604) skall tillämpas på leksaker som kan medföra risk för personskada.

Detta gäller även om varorna uppfyller sådana krav som har föreskrivits med stöd av 3 §.

Produktsäkerhetslagen (2004:000) skall tillämpas i fråga om leksaker som omfattas av denna lag.

Straffbestämmelser m.m

8 §

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot 3 § skall dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Sanktionsavgifter

8 §

En näringsidkare får åläggas att betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot 3 §.

I fråga om sanktionsavgift enligt första stycket tillämpas 38 § andra stycket och 39–45 §§ produktsäkerhetslagen (2004:000).

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2. De nya bestämmelserna tillämpas också på varor som har tillhandahållits före ikraftträdandet. Sanktionsavgift enligt 8 § får dock inte dömas ut för en överträdelse av 3 § som har skett före ikraftträdandet.

3. Mål som vid ikraftträdandet är anhängigt vid domstol prövas enligt äldre bestämmelser.

Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1328) om farliga livsmedelsimitationer

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1328) om farliga livsmedelsimitationer

dels att 3 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen närmast före 1 § skall införas en ny rubrik som lyder ”Inledande bestämmelser”,

dels att det i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 4–7 §§, samt närmast före 4–7 §§ nya rubriker med följande lydelse.

Prop. 2003/04:121
Bilaga 3

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Produktsäkerhetslagen (1988:1604) skall, med det tillägg som görs i andra stycket, tillämpas på livsmedelsimitationer som kan medföra risk för personskada.

Om en näringsidkare har tillverkat eller importerat en livsmedelsimitation som innebär särskild risk för personskada, kan Marknadsdomstolen förbjuda honom att fortsätta med det. Förbudet får även avse en annan liknande vara med samma skaderisk.

3 §

Produktsäkerhetslagen (2004:000) skall tillämpas i fråga om livsmedelsimitationer.

Förbud

4 §

En näringsidkare får inte marknadsföra, tillverka, importera eller exportera livsmedelsimitationer som för med sig särskild risk för personskada.

Tillsyn

5 §

Tillsyn över efterlevnaden av lagen utövas av Konsumentverket.

Konsumentverket får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna lag skall efterlevas.

Ett föreläggande eller förbud enligt andra stycket skall förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Sanktionsavgifter

6 §

En näringsidkare får åläggas att betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar har brutit mot 4 §.

Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har meddelats vid vite enligt denna lag.

I övrigt skall i fråga om sanktionsavgift bestämmelserna i 38 § andra stycket och 40–45 §§ produktsäkerhetslagen (2004:000) tillämpas.

Överklagande

7 §

Konsumentverkets beslut i enskilda fall enligt 5 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2. De nya bestämmelserna tillämpas också på livsmedelsimitationer som har marknadsförts, tillverkats, importerats eller exporterats före ikraftträdandet. Sanktionsavgift enligt 6 § får dock inte dömas ut för överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

3. Mål som vid ikraftträdandet är anhängigt vid domstol prövas enligt äldre bestämmelser.

Förslag till lag om ändring i tobakslagen (1993:581)

Härigenom föreskrivs att det i tobakslagen (1993:581)⁴⁷ skall införas en ny paragraf, 1 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

I fråga om tobaksvaror gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

⁴⁷ Lagen omtryckt 1996:941.

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1993:584) om medicintekniska produkter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag innehåller allmänna bestämmelser om medicintekniska produkter. För vissa sådana produkter finns härutöver bestämmelser i annan lagstiftning.

I fråga om medicintekniska produkter som är avsedda för konsumenter eller som under rimligen förutsebara förhållanden kan komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000)

Förslag till lag om ändring i lagen (1994:847) om tekniska
egenskapskrav på byggnadsverk, m.m.

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. skall införas två nya paragrafer, 1 a och 11 a §§, samt närmast före 11 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

I fråga om varor som är avsedda för konsumenter eller som under rimligen förutsebara förhållanden kan komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

Sanktionsavgifter

11 a §

En näringsidkare får åläggas att betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar i fråga om varor som är avsedda för konsumenter eller under rimligen förutsebara

förhållanden kan komma att användas av konsumenter har brutit mot 5 § eller sådana föreskrifter som har meddelats med stöd av 22 §.

Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har meddelats vid vite enligt denna lag.

I övrigt skall i fråga om sanktionsavgift bestämmelserna i 38 § andra stycket och 40–45 §§ produktsäkerhetslagen (2004:000) tillämpas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2. Sanktionsavgift enligt 11 a § får inte dömas ut för överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar skall införas två nya paragrafer, 1 a och 6 a §§, samt närmast före 6 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

I fråga om fritidsbåtar och utrustning till dessa gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

Sanktionsavgifter

6 a §

En näringsidkare får åläggas att betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar har brutit mot sådana föreskrifter som avses i 2 och 3 §§.

Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har

meddelats vid vite enligt denna lag.

Prop. 2003/04:121
Bilaga 3

I övrigt skall i fråga om sanktionsavgift bestämmelserna i 38 § andra stycket och 40–45 §§ produktsäkerhetslagen (2004:000) tillämpas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.
 2. Sanktionsavgift enligt 6 a § får inte dömas ut för överträdelse som har skett före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I fråga om bullerkrav för mobila maskiner finns också särskilda föreskrifter i andra författningar.

I fråga om mobila maskiner som är avsedda för konsumenter eller som under rimligen förutsebara förhållanden kan komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Förslag till lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister

Härigenom föreskrivs att 13 § lagen (2001:558) om vägtrafikregister skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §⁴⁸

Bestämmelserna i 12 § gäller inte i fråga om

1. fordon som används uteslutande inom inhägnade järnvägs- eller industriområden eller inom inhägnade tävlingsområden eller andra liknande inhägnade områden,

2. släpvagnar som dras av traktorer, motorredskap klass II eller sådana tunga terrängvagnar som är konstruerade för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen, om fordonen i det enskilda fallet används endast på motsvarande sätt som en jordbrukstraktor enligt fordonsskattelagen (1988:327),

3. fordon som brukas kortaste lämpliga väg till eller från ett besiktningsorgan enligt 4 kap. 2 § fordonslagen (2002:574) för registreringsbesiktning eller, i fråga om fordon som har förts in i Sverige för testkörning enligt 23 § första stycket 4, för kontrollbesiktning,

4. fordon som provkörs vid besiktning eller inspektion av polisman eller sådan besiktningstekniker, bilinspektör eller tekniker som avses i fordonslagen i den utsträckning som behövs för att förrättningen skall kunna genomföras,

5. fordon som provkörs av den som Vägverket särskilt förordnat att utföra haveriundersökning, att utöva tillsyn enligt *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) eller att handlägga ett ärende,

5. fordon som provkörs av den som Vägverket särskilt förordnat att utföra haveriundersökning, att utöva tillsyn enligt *produktsäkerhetslagen* (2004:000) eller att handlägga ett ärende,

6. ombyggda eller amatörbyggda fordon som provkörs inför en registreringsbesiktning av den som Vägverket särskilt förordnat att utföra sådan provkörning, eller

7. fordon som brukas med stöd av saluvagnslicens enligt 18 §.

I fall som avses i första stycket 3 skall handlingar som visar avtalad tid hos besiktningsorganet medföras och på tillsägelse visas upp för en polisman eller en bilinspektör.

Finner polisman anledning att anta att fordon som han anträffar i trafik inte är i föreskrivet skick tillämpas första stycket 4 på motsvarande sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Förslag till lag om ändring i fordonslagen (2002:574)

Härigenom föreskrivs i fråga om fordonslagen (2002:574) dels att 3 kap. 4 § skall ha följande lydelse,

⁴⁸ Senaste lydelse 2002:806.

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 1 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Prop. 2003/04:121
Bilaga 3

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 a §

I fråga om fordon som är avsedda för konsumenter eller som under rimligen förutsebara förhållanden kan komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

3 kap.

4 §

Den som utför sådan kontroll eller prövning som avses i 3 § första stycket får i samband därmed provköra ett fordon. Detsamma gäller den som Vägverket särskilt har förordnat att utföra haveriundersökningar eller utöva tillsyn enligt *produktsäkerhetslagen (1988:1604)*.

Den som utför sådan kontroll eller prövning som avses i 3 § första stycket får i samband därmed provköra ett fordon. Detsamma gäller den som Vägverket särskilt har förordnat att utföra haveriundersökningar eller utöva tillsyn enligt *produktsäkerhetslagen (2004:000)*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Förslag till lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (2003:364)

Häriigenom förskrivs att 6 kap. 12 § fartygssäkerhetslagen (2003:364) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

12 §

Gentemot befälhavaren eller den som har skyddsansvar på fartyg enligt arbetsmiljölagen (1977:1160) får en myndighet som avses i 7 § meddela de förelägganden som behövs för att bestämmelserna om fartygsarbete i dessa lagar eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av dem skall efterlevas.

I ett föreläggande mot den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ arbetsmiljölagen får han eller hon också åläggas att lämna

I ett föreläggande mot den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ arbetsmiljölagen får han eller hon också åläggas att lämna

varningsinformation eller att återkalla en produkt. Därvid skall bestämmelserna i 7, 8 och 10–12 §§ *produktsäkerhetslagen (1988:1604)* tillämpas. Vad som sägs där om *Marknadsdomstolen* skall dock i stället avse *Sjöfartsverket* och vad som sägs om *näringsidkare* i stället avse den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ arbetsmiljölagen.

varningsinformation eller att återkalla en produkt. Därvid skall bestämmelserna i 15–18 §§ *produktsäkerhetslagen (2004:000)* tillämpas. Vad som sägs där om *tillverkare* skall dock i stället avse den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ arbetsmiljölagen.

Prop. 2003/04:121
Bilaga 3

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2003/04:121
Bilaga 4

Följande remissinstanser har beretts tillfälle att avge synpunkter på betänkandet Säkra produkter (SOU 2003:82).

Hovrätten för Nedre Norrland, Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Stockholms län, Domstolsverket, Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC), Kommerskollegium, Statens räddningsverk, Socialstyrelsen, Läkemedelsverket, Statens folkhälsoinstitut, Tullverket, Kammarkollegiet, Statskontoret, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Livsmedelsverket, Marknadsdomstolen, Konsumentverket/Konsumentombudsmannen, Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket, Statens strålskyddsinstitut, Boverket, Vägverket, Sjöfartsverket, Arbetsmiljöverket, Konkurrensverket, Elsäkerhetsverket, Handikappförbundens samarbetsorgan, Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, Sveriges advokatsamfund, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv, Företagarnas Riksorganisation, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO), Landsorganisationen i Sverige (LO), Näringslivets nämnd för regelgranskning (NNR), Företagarförbundet, Swedish Standards Institute (SIS), Svenska Elektriska Kommissionen, Sveriges konsumentråd, Sveriges Konsumenter i Samverkan och Sveriges konsumentvägledares förening.

Yttranden har härutöver inkommit från Kemisk-Tekniska Leverantörförbundet, Sveriges Färgfabrikanters Förening, Sveriges Limleverantörers Förening och Branschföreningen för Industriell och Institutionell hygien. Riksåklagaren har till sitt yttrande bifogat ett yttrande från Åklagarmyndigheten i Göteborg.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till produktsäkerhetslag

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 § Denna lag syftar till att säkerställa att varor och tjänster som tillhandahålls konsumenterna är säkra.

Genom lagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet.⁴⁹

2 § Lagen tillämpas i fråga om varor och tjänster som tillhandahålls i näringsverksamhet och varor som tillhandahålls i offentlig verksamhet. En förutsättning är att varan eller tjänsten är avsedd för konsumenterna eller kan antas komma att användas av konsumenterna.

Vad som sägs i denna lag om näringsidkare och tillverkare gäller också den som i offentlig verksamhet tillhandahåller sådana varor som avses i första stycket.

Lagen tillämpas inte i fråga om

1. begagnade varor som tillhandahålls som antikviteter, och
2. varor som skall repareras eller renoveras innan de kan tas i bruk, om näringsidkaren tydligt informerar konsumenten om att det är fråga om en sådan vara.

3 § Bestämmelserna i 7–9, 11 och 12 §§ skall inte tillämpas på varor när det gäller risker som omfattas av särskilda säkerhetskrav i någon annan lag eller författning eller i en EG-förordning.

Bestämmelserna i 13–18 och 20–45 §§ skall inte tillämpas på varor i den utsträckning det i någon annan lag eller författning som genomför ett EG-direktiv eller i en EG-förordning finns bestämmelser som reglerar samma fråga och som har samma syfte.

Bestämmelser i någon annan författning än som avses i andra stycket skall tillämpas på varor i stället för 13–18 eller 20–45 §, i den utsträckning bestämmelserna reglerar samma fråga och har samma syfte samt uppfyller motsvarande krav i denna lag.

4 § Bestämmelserna i 7, 8, 10 och 12 §§ skall inte tillämpas på tjänster när det gäller risker som omfattas av särskilda säkerhetskrav i någon annan lag eller författning.

Bestämmelserna i 13, 14, 19, 22–27, 30–35, 37–45 §§ skall inte tillämpas på tjänster i den utsträckning det i någon annan lag eller författning finns bestämmelser som reglerar samma fråga och som har samma syfte.

⁴⁹ EGT L 11, 15.1.2002, s. 4–17 (Celex 32001L0095).

Definitioner

5 § I denna lag avses med

1. *konsument*: en fysisk person som handlar för ändamål som huvudsakligen faller utanför näringsverksamhet,
2. *näringsidkare*: en fysisk eller juridisk person som handlar för ändamål som har samband med den egna näringsverksamheten,
3. *tillverkare*:
 - a) en näringsidkare som tillverkar en vara och är etablerad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES),
 - b) en näringsidkare som genom att förse en vara med sitt namn, varumärke eller annat kännetecken framstår som den som har tillverkat varan,
 - c) en näringsidkare som renoverar en vara,
 - d) företrädaren för en sådan näringsidkare som anges i a–c, om näringsidkaren inte är etablerad inom EES,
 - e) en näringsidkare som importerar en vara till EES, om en sådan företrädare som anges i d inte finns inom området,
 - f) andra näringsidkare som är verksamma i distributionsledet, om deras verksamhet kan påverka en varas säkerhet,
4. *distributör*: en näringsidkare som är verksam i distributionsledet och vars verksamhet inte påverkar en varas säkerhet,
5. *tillhandahålla en vara*: överlåta eller erbjuda en vara, eller upplåta nyttjanderätt till en vara.

Försiktighets- och proportionalitetsprinciperna

6 § Vid tillämpningen av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall försiktighets- och proportionalitetsprinciperna iakttas.

Det allmänna säkerhetskravet

Säkra varor och tjänster

7 § Näringsidkare får bara tillhandahålla säkra varor och tjänster.

8 § En vara eller en tjänst är säker, om den vid normal eller rimligen förutsebar användning och livslängd inte för med sig någon risk för människors hälsa och säkerhet eller bara en låg risk. Denna risk måste dock vara godtagbar med beaktande av hur varan eller tjänsten används och skall vara förenlig med en hög skyddsnivå när det gäller människors hälsa och säkerhet.

En vara eller tjänst är farlig, om den inte motsvarar kraven för en säker vara eller tjänst i första stycket.

9 § Vid bedömningen av om en risk hos en vara som avses i 8 § första stycket andra meningen skall anses som godtagbar och förenlig med en hög skyddsnivå skall hänsyn särskilt tas till

1. en varas egenskaper, såsom dess sammansättning och förpackning samt anvisningar för montering, installation och underhåll,
2. annan information som lämnas om varan genom märkning, varningar, bruksanvisningar, anvisningar för dess bortskaffande eller på något annat sätt,
3. varans inverkan på andra varor, om det kan antas att den kommer att användas tillsammans med sådana,
4. risker som varan kan föra med sig för vissa konsumentgrupper, särskilt barn och äldre.

10 § Vid bedömningen av om en risk hos en tjänst som avses i 8 § första stycket andra meningen skall anses som godtagbar och förenlig med en hög skyddsnivå skall hänsyn särskilt tas till

1. hur tjänsten utförs,
2. säkerhetsinformation som näringsidkaren lämnar,
3. tjänstens inverkan på varor, om det kan antas att säkerheten hos varor kommer att påverkas av hur tjänsten utförs, och
4. risker som tjänsten kan föra med sig för vissa konsumentgrupper, särskilt barn och äldre.

Presumtion för att en vara är säker

11 § En vara som uppfyller en svensk standard som överför en Europastandard skall anses säker i fråga om sådana risker som omfattas av standarden, om Europeiska gemenskapernas kommission enligt artikel 4 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet har offentliggjort en hänvisning till standarden i Europeiska unionens officiella tidning.

Hänvisningar till sådana standarder kungörs av den myndighet som regeringen bestämmer.

Andra kriterier för bedömning av varors och tjänsters säkerhet

12 § När man i andra fall än som avses i 11 §§ skall bedöma om en vara eller tjänst är säker skall särskilt beaktas

1. andra svenska standarder än sådana som avses i 11 §,
2. rekommendationer från Europeiska gemenskapernas kommission med riktlinjer för bedömningen av varors eller tjänsters säkerhet,
3. god sed för produktsäkerhet i den berörda branschen,
4. den aktuella vetenskapliga och tekniska kunskapsnivån, och
5. den skyddsnivå som konsumenterna rimligen kan förvänta sig.

Näringsidkares övriga skyldigheter

Säkerhetsinformation

13 § En tillverkare som tillhandahåller en vara eller en näringsidkare som tillhandahåller en tjänst skall lämna sådan säkerhetsinformation som behövs för att en konsument skall kunna

- bedöma risken med varan eller tjänsten, och
- förebygga att varan eller tjänsten orsakar skada på person.

Säkerhetsinformation behöver inte lämnas, om riskerna är uppenbara.

Närmare föreskrifter om näringsidkares skyldigheter att lämna säkerhetsinformation får meddelas av regeringen eller den eller de myndigheter som regeringen bestämmer.

Varningsinformation

14 § En tillverkare som har tillhandahållit en farlig vara eller en näringsidkare som har tillhandahållit en farlig tjänst skall utan dröjsmål informera konsumenterna om skaderisken och om hur den kan undanröjas, om det behövs för att förebygga skadefall. Informationen skall lämnas till dem som innehar varan eller som tjänsten har utförts åt eller som innehar den egendom som tjänsten avser.

Informationen skall lämnas på ett sådant sätt att den kan antas komma till de berördas kännedom, genom direkta meddelanden, annonser eller andra framställningar som näringsidkaren använder i sin marknadsföring. Informationen skall lämnas i den omfattning som är skälig med hänsyn till behovet av att förebygga skadefall.

Återkallelse

15 § En tillverkare som har tillhandahållit en farlig vara skall utan dröjsmål återkalla varan från de distributörer som innehar den, om det behövs för att förebygga skadefall. Är denna åtgärd inte tillräcklig för att förebygga skadefall, skall tillverkaren utan dröjsmål återkalla varan från de konsumenter som innehar den.

Återkallelsen skall ske i en omfattning som är skälig med hänsyn till behovet av att förebygga skadefall.

16 § Återkallelse skall ske genom att tillverkaren erbjuder sig att på vissa villkor

1. avhjälpa det fel som skaderisken hänför sig till (rättelse),
2. ta tillbaka varan och leverera en annan felfri vara av samma eller motsvarande slag (utbyte), eller
3. ta tillbaka varan och lämna ersättning för den (återgång).

En tillverkare som återkallar en vara skall samtidigt tillkännage erbjudandet och villkoren för detta samt informera om skaderisken. För tillkännagivandet tillämpas 14 § andra stycket om varningsinformation.

17 § Villkoren för återkallelsen skall bestämmas så att erbjudandet kan förväntas bli godtaget av innehavarna. Villkoren skall innebära att erbjudandet skall fullgöras inom skälig tid och utan väsentlig kostnad eller olägenhet för dem som utnyttjar det.

Vid återgång skall ersättningen för det återlämnade svara mot kostnaden för att återanskaffa en ny vara av samma eller motsvarande slag. Om det finns särskilda skäl till det, får avdrag från återgångsersättningen göras för den nytta som innehavaren av varan har haft.

18 § En tillverkare skall utan dröjsmål låta förstöra eller på något annat sätt oskadliggöra en vara som har tagits tillbaka i samband med utbyte eller återgång, om varan är särskilt farlig.

19 § En näringsidkare som har utfört en tjänst som är farlig skall utan dröjsmål återkalla tjänsten från dem åt vilka tjänsten har utförts, om andra åtgärder inte räcker för att förebygga skadefall. Detsamma gäller i fråga om dem som innehar egendom som tjänsten har avsett.

Återkallelsen skall ske i en omfattning som är skälig med hänsyn till behovet av att förebygga skadefall och skall innebära att näringsidkaren erbjuder sig att på vissa villkor

1. själv avhjälpa det fel som skaderisken hänför sig till, eller
2. lämna ersättning för att felet skall kunna avhjälpas genom någon annan. Ersättningen skall även täcka kostnaden för att återställa den egendom som tjänsten avsett i ursprungligt skick.

Vid återkallelse enligt första stycket tillämpas 16 § andra stycket och 17 § första stycket.

Skadeförebyggande åtgärder och samarbete

20 § Tillverkare skall bedriva ett förebyggande produktsäkerhetsarbete i syfte att få kännedom om skaderisker hos de varor som de tillhandahåller eller har tillhandahållit.

Tillverkare skall

1. märka en vara eller dess förpackning med tillverkarens namn och adress och med en referens till varan eller det varuparti som den tillhör, om en sådan märkning inte är uppenbart obehövlig, och
2. granska och föra register över inkomna klagomål när det gäller skaderisker.

21 § Distributörer skall i fråga om varor som de tillhandahåller eller har tillhandahållit medverka till att tillverkare kan fullgöra sina skyldigheter enligt 13–16 och 20 §§.

Distributörer skall

1. utan dröjsmål vidarebefordra information om varornas skaderisker till tillverkaren, om det inte är uppenbart obehövligt, och
2. bevara sådan dokumentation som behövs för att spåra varornas ursprung.

Närmare föreskrifter om distributörers skyldigheter enligt andra stycket 2 får meddelas av regeringen eller den eller de myndigheter som regeringen bestämmer.

22 § Näringsidkare är skyldiga att informera och samarbeta med varandra och med tillsynsmyndigheten för att undanröja sådana risker som är förknippade med en vara eller tjänst som de tillhandahåller eller har tillhandahållit.

Närmare föreskrifter om näringsidkares skyldighet att samarbeta med tillsynsmyndigheten får meddelas av regeringen eller den eller de myndigheter som regeringen bestämmer.

Prop. 2003/04:121
Bilaga 5

Underrättelseskyldighet

23 § Näringsidkare som får kännedom om att en vara eller tjänst som de tillhandahåller eller har tillhandahållit är farlig skall omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten om det och om de åtgärder som har vidtagits för att förebygga skadefall. Tillsynsmyndigheten behöver dock inte underrättas, om det uppenbart skulle vara utan betydelse.

Närmare föreskrifter om näringsidkares underrättelseskyldighet enligt första stycket får meddelas av regeringen eller den eller de myndigheter som regeringen bestämmer. Regeringen eller den eller de myndigheter som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om undantag från sådan underrättelseskyldighet för näringsidkare.

Tillsyn

Tillsynsmyndigheter

24 § Tillsynsmyndigheten skall utöva en effektiv tillsyn och därigenom säkerställa efterlevnaden av denna lag och de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

25 § Tillsynen skall utövas av den eller de myndigheter som regeringen bestämmer.

Befogenheter i samband med tillsyn

26 § Tillsynsmyndigheten får förelägga en näringsidkare som tillhandahåller eller har tillhandahållit varor eller tjänster att

1. yttra sig och lämna de upplysningar som behövs i ett ärende om efterlevnaden av denna lag, och
2. tillhandahålla de handlingar, varuprover och liknande som kan ha betydelse för utredningen.

För tillsynen har tillsynsmyndigheten rätt att få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där varor hanteras, dock inte bostäder.

Polismyndigheten skall lämna det biträde som behövs vid tillsynen.

Förelägganden och förbud

27 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas.

Ett föreläggande eller förbud får meddelas även om en vara skall anses säker enligt 11 § eller en vara eller tjänst uppfyller sådana kriterier som anges i 12 §, om det visar sig att varan eller tjänsten trots detta är farlig.

Särskilda bestämmelser om befogenheter för tillsynsmyndigheterna att ingripa mot farliga varor som förs in från tredje land finns i rådets förordning (EEG) nr 339/93 av den 8 februari 1993 om kontroll av att produkter som importeras från tredje land är i överensstämmelse med reglerna om produktsäkerhet.⁵⁰

28 § Tillsynsmyndigheten får besluta att en vara tills vidare inte får tillhandahållas eller ställas ut, om den kan antas vara farlig. Beslutet får inte gälla under längre tid än vad som är nödvändigt för att utföra de kontroller och bedömningar som behövs.

29 § Tillsynsmyndigheten får förbjuda en näringsidkare att föra ut en vara till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller att exportera varan, om den är särskilt farlig.

30 § Ett föreläggande eller förbud enligt 27–29 §§ får meddelas varje näringsidkare som tillhandahåller, har tillhandahållit, tar befattning med eller har tagit befattning med en farlig vara eller tjänst.

Om det finns förutsättningar att meddela ett föreläggande mot flera näringsidkare, får tillsynsmyndigheten rikta föreläggandet mot någon eller några av dem. Hänsyn skall då särskilt tas till

1. vem som har de bästa förutsättningarna att uppfylla ändamålet med föreläggandet,
2. vem som först har fört in varan eller tjänsten på den svenska marknaden, och
3. vilken verkan föreläggandet får för näringsidkaren.

Vite

31 § Ett föreläggande eller förbud enligt 26–29 §§ skall förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Frivilliga åtgärder

32 § Om åtgärder måste genomföras för att motverka att en vara eller tjänst orsakar skada på person, skall tillsynsmyndigheten ta upp förhandlingar med näringsidkaren i syfte att denne frivilligt skall ta på sig att genomföra de åtgärder som behövs. Detta gäller dock inte, om saken brådskar eller omständigheterna i övrigt talar mot att förhandlingar tas upp.

Varningsinformation av tillsynsmyndigheten

33 § Om ett föreläggande om varningsinformation eller återkallelse inte kan meddelas någon som kan genomföra åtgärden, skall tillsynsmyndigheten lämna varningsinformation i den utsträckning som behövs för att förebygga skada på person.

⁵⁰ EGT L 40, 17.2.1993 s. 1–4 (Celex 31993R0339).

Ersättning

34 § En näringsidkare har rätt till ersättning från tillsynsmyndigheten för varuprover och liknande som lämnas enligt lagen, om det finns särskilda skäl för det.

Regeringen eller den eller de myndigheter som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för en näringsidkare som skall tillhandahålla varuprover och liknande enligt 26 § att ersätta tillsynsmyndigheten för kostnader för provtagning och undersökning av prov när varan efter sådan undersökning visar sig vara farlig.

Tystnadsplikt

35 § Den som har tagit befattning med ett ärende som gäller tillsyn enligt denna lag får inte röja eller utnyttja vad denne har fått veta om någons affärs- eller driftsförhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

Föreskrifter om förbud

36 § Regeringen får meddela föreskrifter om förbud mot att tillhandahålla och exportera en viss typ av vara, om varan är farlig.

Sanktionsavgifter

Förutsättningar för avgift

37 § En näringsidkare skall åläggas att betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligt eller av oaktsamhet har brutit mot någon bestämmelse i 7 §, 13–19 §, 20 § andra stycket, 21 § andra stycket eller 23 §, eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 13, 21, 23 eller 36 §.

Avgiften tillfaller staten.

38 § Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har meddelats vid vite enligt denna lag.

Var och av vem ansökan får göras

39 § Frågor om påförande av sanktionsavgift enligt 37 § prövas av allmän förvaltningsdomstol efter ansökan av tillsynsmyndigheten. Ansökan skall göras hos den länsrätt inom vars domkrets tillsynsmyndigheten är belägen.

Avgiftens storlek

40 § Sanktionsavgiften skall fastställas till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor.

Avgiften får inte överstiga tio procent av näringsidkarens årsomsättning vid tiden för överträdelsen. Årsomsättningen skall om inte annat framkommer anses motsvara omsättningen under närmast föregående räkenskapsår. Om överträdelsen har skett under näringsidkarens första verksamhetsår eller om uppgifter om årsomsättning annars saknas, kan antas vara missvisande eller är bristfälliga, får årsomsättningen uppskattas.

Om ansökan riktas mot flera näringsidkare, skall avgiften fastställas särskilt för var och en av dem.

41 § När sanktionsavgift fastställs skall särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser.

I ringa fall skall någon avgift inte dömas ut.

Avgiften får efterges, om det finns synnerliga skäl för det.

Preskription

42 § Sanktionsavgift får dömas ut bara om ansökan har delgetts den som anspråket riktar sig mot inom fem år från det att överträdelsen upphörde.

En sanktionsavgift faller bort, om domen inte har kunnat verkställas inom fem år från det att den vann laga kraft.

Betalning av sanktionsavgifter

43 § Sanktionsavgifter skall betalas inom trettio dagar efter det att domen har vunnit laga kraft eller den längre tid som anges i domen.

Sanktionsavgifter skall betalas till den myndighet som regeringen bestämmer. Om en avgift inte betalas inom den tid som anges i första stycket, skall myndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Överklagande m.m.

44 § En tillsynsmyndighets beslut enligt 26–29 §§, 34 § första stycket och enligt sådana föreskrifter som har meddelats med stöd av 34 § andra stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut som en tillsynsmyndighet har meddelat i ett enskilt fall får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten av länsrätts beslut enligt första stycket.

45 § En tillsynsmyndighet får bestämma att dess beslut enligt 26–29 §§ skall gälla omedelbart.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004, då produktsäkerhetslagen (1988:1604) upphör att gälla.

2. De nya bestämmelserna tillämpas också på varor och tjänster som har tillhandahållits före ikraftträdandet. Sanktionsavgift enligt 37 § får dock inte dömas ut för överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

3. Förbud och ålägganden samt informations-, förbuds- och återkallelseförelägganden som har meddelats enligt äldre föreskrifter skall alltjämt gälla.

4. Har ett informations-, förbuds- eller återkallelseföreläggande enligt 22 § produktsäkerhetslagen (1988:1604) meddelats före ikraftträdandet och har den i föreläggandet utsatta tidsfristen inte gått ut, får ett godkännande lämnas inom den angivna tidsfristen.

5. Äldre föreskrifter skall alltjämt gälla för talan om utdömande av vite som har förelagts av Konsumentombudsmannen eller Marknadsdomstolen.

6. Mål som vid ikraftträdandet är anhängigt vid domstol prövas enligt äldre bestämmelser.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1970:417) om marknadsdomstol m.m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1970:417) om marknadsdomstol m.m.

dels att 15 a § skall upphävas,

dels att 1, 11, 13, 14, 15, 19 och 20 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §⁵¹

Marknadsdomstolen handlägger mål och ärenden enligt

1. konkurrenslagen (1993:20),
2. lagen (1994:1845) om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas konkurrens- och statsstödsregler,
3. marknadsföringslagen (1995:450),
4. lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden,
5. lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare,
6. *produktsäkerhetslagen* (1988:1604),

7. lagen (1994:615) om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling,

8. lagen (2000:1175) om talerätt för vissa utländska konsumentmyndigheter och konsumentorganisationer.

6. lagen (1994:615) om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling,

7. lagen (2000:1175) om talerätt för vissa utländska konsumentmyndigheter och konsumentorganisationer.

Bestämmelserna i 14, 15 och 16–22 §§ tillämpas inte i mål eller ärenden enligt konkurrenslagen, lagen om tillämpningen av Europeiska gemenskapernas konkurrens- och statsstödsregler eller marknadsföringslagen. I mål enligt marknadsföringslagen tillämpas inte heller 13 a §. I stället gäller vad som föreskrivs i dessa lagar.

11 §⁵²

För frågor om marknadsföring, frågor om avtalsvillkor i konsumentförhållanden *och frågor om produktsäkerhet* finns en konsumentombudsman.

Ombudsmannen utses av regeringen för viss tid och skall vara jurist.

För frågor om marknadsföring och frågor om avtalsvillkor i konsumentförhållanden finns en konsumentombudsman.

Ombudsmannen utses av regeringen för viss tid och skall vara jurist.

13 §⁵³

⁵¹ Senaste lydelse 2000:1176.

⁵² Senaste lydelse 1992:1519.

⁵³ Senaste lydelse 1995:452.

Ansökan görs skriftligen om förbud eller åläggande enligt 1 § lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, 1 § lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare, 5–9 §§ eller 12 § tredje stycket produktsäkerhetslagen (1988:1604) eller 3 § lagen (1994:615) om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling. Av ansökan skall de skäl framgå på vilka ansökan grundas och den utredning som sökanden åberopar.

Ansökan görs skriftligen om förbud eller åläggande enligt 1 § lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, 1 § lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare eller 3 § lagen (1994:615) om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling. Av ansökan skall de skäl framgå på vilka ansökan grundas och den utredning som sökanden åberopar.

14 §⁵⁴

Sökanden och hans motpart skall beredas tillfälle att vid sammanträde inför Marknadsdomstolen lägga fram sina synpunkter och förebringa den utredning de vill åberopa.

I mål enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden och produktsäkerhetslagen (1988:1604) skall Konsumentombudsmannen kallas till sammanträde, även om han inte är sökande. Vidare skall den som medverkar enligt 13 a § kallas till sammanträde. I mål enligt lagen (1994:615) om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling skall Konkurrensverket kallas till sammanträde, även om verket inte är sökande.

I mål enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden skall Konsumentombudsmannen kallas till sammanträde, även om han inte är sökande. Vidare skall den som medverkar enligt 13 a § kallas till sammanträde. I mål enligt lagen (1994:615) om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling skall Konkurrensverket kallas till sammanträde, även om verket inte är sökande.

Före sammanträde kan muntlig eller skriftlig förberedelse äga rum i den utsträckning domstolen bestämmer.

15 §⁵⁵

Mål får avgöras och dom med anledning av särskild prövning enligt 15 a § meddelas utan sammanträde enligt 14 § första stycket, om tillfredsställande utredning föreligger och part inte begär sammanträde. Ansökan som

Mål får avgöras utan sammanträde enligt 14 § första stycket, om tillfredsställande utredning föreligger och part inte begär sammanträde. Ansökan som uppenbart inte förtjänar avseende får avslås utan sådant

⁵⁴ Senaste lydelse 1995:452.

⁵⁵ Senaste lydelse 1995:452.

uppenbart inte förtjänar avseende får avslås utan sådant sammanträde.

Fråga om förbud eller åläggande enligt 6 § lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, 21 § *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) eller 4 § lagen (1994:615) om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling får prövas utan sammanträde enligt 14 § första stycket.

Förbud eller åläggande som avses i andra stycket får inte beslutas utan att den som förbudet eller åläggandet avser fått tillfälle att yttra sig i frågan, såvida det inte finns anledning anta, att han avvikit eller eljest håller sig undan. *I ett mål om åläggande eller förbud enligt 5–9 §§ eller 12 § tredje stycket produktsäkerhetslagen får Marknadsdomstolen dock även i annat fall omedelbart meddela beslut enligt 21 § samma lag, om synnerliga skäl föreligger.*

sammanträde.

Fråga om förbud eller åläggande enligt 6 § lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden eller 4 § lagen (1994:615) om ingripande mot otillbörligt beteende avseende offentlig upphandling får prövas utan sammanträde enligt 14 § första stycket.

Förbud eller åläggande som avses i andra stycket får inte beslutas utan att den som förbudet eller åläggandet avser fått tillfälle att yttra sig i frågan, såvida det inte finns anledning anta, att han avvikit eller eljest håller sig undan.

19 §⁵⁶

I Marknadsdomstolens dom varigenom mål *eller sådan fråga som avses i 15 a §* avgörs skall de skäl anges på vilka domen grundas. Domen och ett sådant beslut som avses i 15 § andra stycket skall sändas till parterna, till den som medverkar enligt 13 a § *och till sådan myndighet som avses i 4 § produktsäkerhetslagen* (1988:1604) samma dag som domen eller beslutet meddelas.

I Marknadsdomstolens dom varigenom mål avgörs skall de skäl anges på vilka domen grundas. Domen och ett sådant beslut som avses i 15 § andra stycket skall sändas till parterna och till den som medverkar enligt 13 a § samma dag som domen eller beslutet meddelas.

20 §⁵⁷

⁵⁶ Senaste lydelse 1993:22.

⁵⁷ Senaste lydelse 1995:452.

Skall ansökan, kallelse eller föreläggande tillställas en part eller någon annan, sker det genom delgivning. Detsamma gäller dom eller beslut som sänds enligt 19 §. För andra handlingar får delgivning användas om det anses erforderligt.

Delgivning av sådana domar eller beslut av Marknadsdomstolen, som innefattar vitesföreläggande enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare *eller produktsäkerhetslagen (1988:1604)*, får inte ske enligt 12 § delgivningslagen (1970:428), om det inte finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

Delgivning av sådana domar eller beslut av Marknadsdomstolen, som innefattar vitesföreläggande enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden *eller* lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare, får inte ske enligt 12 § delgivningslagen (1970:428), om det inte finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.
 2. Mål enligt produktsäkerhetslagen (1988:1604) som vid ikraftträdandet är anhängiga vid Marknadsdomstolen prövas enligt äldre bestämmelser.

2.3 Förslag till lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160)

Härigenom förskrivs att 1 kap. 2 § och 7 kap. 11 § arbetsmiljölagen (1977:1160)⁵⁸ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §⁵⁹

Denna lag gäller, med den inskränkning som anges i 4 §, varje verksamhet i vilken arbetstagare utför arbete för arbetsgivares räkning. I fråga om fartygsarbete gäller lagen även när svenska fartyg används till sjöfart utanför Sveriges sjöterritorium.

I fråga om fartyg och fartygsarbete skall vad som sägs i denna lag om Arbetsmiljöverket i stället gälla Sjöfartsverket. Vad som sägs om en arbetsgivare i denna lag skall såvitt avser fartyg också gälla en redare, även då fartygsarbete utförs av någon annan än den som är anställd av redaren. Med redare likställs i denna lag den som i redarens ställe utövar ett avgörande inflytande över fartygets drift.

Om skyldigheter i vissa avseenden för andra än arbetsgivare och arbetstagare finns bestämmelser i 3 och 5 kap.

Om befälhavarens skyldigheter vid fartygsarbete finns bestämmelser i fartygssäkerhetslagen.

I fråga om varor som är avsedda för konsumenter eller som kan antas komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

7 kap.

11 §⁶⁰

Den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ kan, om det finns särskild risk från arbetsmiljösynpunkt, åläggas att lämna varningsinformation eller att återkalla en produkt. Därvid skall bestämmelserna i 7, 8 och 10–12 §§ produktsäkerhetslagen (1988:1604) tillämpas. Vad som där sägs om *Marknadsdomstolen* skall dock i stället avse *Arbetsmiljöverket* och vad som

Den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ kan, om det finns särskild risk från arbetsmiljösynpunkt, åläggas att lämna varningsinformation eller att återkalla en produkt. *Innehållet i ett sådant åläggande skall motsvara vad som anges i 14–18 §§ produktsäkerhetslagen (2004:000).* Vad som där sägs om *tillverkare* skall dock i stället avse den som har skyddsansvar enligt 3

⁵⁸ Lagen omtryckt 1991:677.

⁵⁹ Senaste lydelse 2003:364

⁶⁰ Senaste lydelse 2000:764.

sägs om näringsidkare i stället kap. 8–10 §§.
avse den som har skyddsansvar
enligt 3 kap. 8–10 §§.

Prop. 2003/04:121
Bilaga 5

Åläggandet skall förenas med vite om det inte av särskilda skäl är
obehövt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.4 Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 2 § sekretesslagen (1980:100) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

2 §

Sekretess gäller i ärende om arbetsskadeförsäkring eller delpensionsförsäkring för uppgift om enskilda affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Under samma förutsättning gäller sekretess för sådan uppgift i ärende enligt lagstiftning om arbetsmiljön, om reglering av arbetstid eller om arbetstillstånd för utlänning. Såvitt avser ärende enligt lagstiftning om arbetsmiljön kan regeringen för särskilt fall förordna om undantag från sekretessen i fråga om uppgift som nu har nämnts, om den finner det vara av vikt att uppgiften lämnas.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Sekretessen gäller inte vid tillsyn över produktsäkerheten hos varor som är avsedda för konsumenter eller kan antas komma att användas av konsumenter, om intresset av allmän kännedom om förhållande som rör risk för skada på person har sådan vikt att uppgiften bör lämnas ut.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.4 Förslag till lag om ändring i konsumenttjänstlagen (1985:716)

Härigenom föreskrivs att 5, 9, 15, 21 och 33 §§ konsumenttjänstlagen (1985:716) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §⁶¹

Näringsidkaren skall särskilt iaktta att tjänsten inte utförs

1. i strid mot sådana författningsföreskrifter eller myndighetsbeslut som väsentligen syftar till att säkerställa att föremålet för tjänsten är tillförlitligt från säkerhetssynpunkt, eller

2. i strid mot förbud enligt 6 § *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450).

2. i strid mot förbud enligt 27 § *produktsäkerhetslagen* (2004:000) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450).

9 §⁶²

Tjänsten skall anses felaktig, om resultatet avviker från

1. vad konsumenten med hänsyn till 4 § har rätt att kräva, även om avvikelsen beror på en olyckshändelse eller därmed jämförlig händelse,

2. sådana föreskrifter eller myndighetsbeslut som väsentligen syftar till att säkerställa att föremålet för tjänsten är tillförlitligt från säkerhetssynpunkt, eller

3. vad som därutöver får anses avtalat.

Tjänsten skall också anses felaktig, om den har utförts i strid mot förbud enligt 6 § *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450) eller om näringsidkaren inte har utfört sådant tilläggsarbete som han är skyldig att utföra enligt 8 § tredje stycket.

Tjänsten skall också anses felaktig, om den har utförts i strid mot förbud enligt 27 § *produktsäkerhetslagen* (2004:000) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450) eller om näringsidkaren inte har utfört sådant tilläggsarbete som han är skyldig att utföra enligt 8 § tredje stycket.

15 §⁶³

⁶¹ Senaste lydelse 1995:455.

⁶² Senaste lydelse 1995:455.

⁶³ Senaste lydelse 1995:455.

Avser tjänsten förvaring av en lös sak gäller i stället för vad som sägs i 9, 10 och 12–14 §§ att tjänsten skall anses felaktig, om förvaringen anordnas på ett sätt som avviker från

1. vad konsumenten med hänsyn till 4 § har rätt att kräva, även om avvikelsen beror på en olyckshändelse eller därmed jämförlig händelse,
2. sådana författningsföreskrifter eller myndighetsbeslut som väsentligen syftar till att säkerställa att föremålet för tjänsten är tillförlitligt från säkerhetssynpunkt, eller
3. vad som därutöver får anses avtalat.

Tjänsten skall också anses felaktig, om förvaringen anordnas i strid mot förbud enligt 6 § *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450) eller på ett sätt som avviker från sådana uppgifter enligt 10 § som inte har rättats på ett tydligt sätt.

Tjänsten skall också anses felaktig, om förvaringen anordnas i strid mot förbud enligt 27 § *produktsäkerhetslagen* (2004:000) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450) eller på ett sätt som avviker från sådana uppgifter enligt 10 § som inte har rättats på ett tydligt sätt.

21 §⁶⁴

Avhjälps inte felet enligt vad som sägs i 20 §, får konsumenten göra avdrag på priset.

Om syftet med tjänsten i huvudsak är förfelat och näringsidkaren insett eller bort inse detta, får konsumenten i stället häva avtalet. Detsamma gäller, om tjänsten har utförts i strid mot förbud enligt 6 § *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450).

Har tjänsten utförts till en del och finns det starka skäl att anta att den inte kommer att fullföljas utan fel av väsentlig betydelse för konsumenten får denne häva avtalet beträffande återstående del. Är felet sådant att syftet med tjänsten i huvudsak är förfelat och näringsidkaren insett eller bort inse detta eller utförs tjänsten i strid mot förbud enligt 6 § *produktsäkerhetslagen* eller 17 § marknadsföringslagen, får konsumenten i stället häva avtalet i dess helhet.

Om syftet med tjänsten i huvudsak är förfelat och näringsidkaren insett eller bort inse detta, får konsumenten i stället häva avtalet. Detsamma gäller, om tjänsten har utförts i strid mot förbud enligt 27 § *produktsäkerhetslagen* (2004:000) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450).

Har tjänsten utförts till en del och finns det starka skäl att anta att den inte kommer att fullföljas utan fel av väsentlig betydelse för konsumenten får denne häva avtalet beträffande återstående del. Är felet sådant att syftet med tjänsten i huvudsak är förfelat och näringsidkaren insett eller bort inse detta eller utförs tjänsten i strid mot förbud enligt 27 § *produktsäkerhetslagen* eller 17 § marknadsföringslagen, får konsumenten i stället häva avtalet i dess helhet.

⁶⁴ Senaste lydelse 1995:455.

Om det redan innan tjänsten har påbörjats finns starka skäl att anta att den inte kommer att utföras utan fel av väsentlig betydelse för konsumenten, får denne häva avtalet.

Prop. 2003/04:121
Bilaga 5

33 §⁶⁵

Har någon som avses i 10 § första stycket 2 eller 3 uppsåtligen eller av vårdslöshet lämnat vilseledande uppgifter av betydelse för bedömningen av tjänstens beskaffenhet eller ändamålsenlighet och är tjänsten på grund därav felaktig enligt 10 § eller 15 § andra stycket, är han skyldig att ersätta konsumenten skada som denne därigenom tillfogas.

Har någon som avses i 10 § första stycket 2 eller 3 underlåtit att lämna säkerhetsinformation som han enligt 5 § *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) har ålagts att lämna eller sådan information av betydelse för bedömningen av tjänstens beskaffenhet eller ändamålsenlighet som han enligt marknadsföringslagen (1995:450) har ålagts att lämna och kan underlåtenheten antas ha inverkat på avtalet om tjänsten, är han skyldig att ersätta konsumenten skada som denne därigenom tillfogas.

Har någon som avses i 10 § första stycket 2 eller 3 underlåtit att lämna säkerhetsinformation som han enligt 27 § *produktsäkerhetslagen* (2004:000) har förelagts att lämna eller sådan information av betydelse för bedömningen av tjänstens beskaffenhet eller ändamålsenlighet som han enligt marknadsföringslagen (1995:450) har ålagts att lämna och kan underlåtenheten antas ha inverkat på avtalet om tjänsten, är han skyldig att ersätta konsumenten skada som denne därigenom tillfogas.

Skadeståndsskyldigheten enligt första eller andra stycket omfattar även ersättning för skada på föremålet för tjänsten eller på annan egendom som tillhör konsumenten eller någon medlem av hans hushåll.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

⁶⁵ Senaste lydelse 1995:455.

2.5 Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220)

Härigenom föreskrivs att det i strålskyddslagen (1988:220) skall införas en ny paragraf, 5 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 a §

I fråga om varor och tjänster som är avsedda för konsumenter eller som kan antas komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor

dels att 4 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall föras in en ny paragraf, 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Lagen gäller inte sådan transport av brandfarliga eller explosiva varor som omfattas av lagen (1982:821) om transport av farligt gods.

I miljöbalken finns bestämmelser avsedda att förebygga andra skador än sådana som kan uppkomma genom brand eller explosion vid hantering av brandfarliga eller explosiva varor. Bestämmelser om skyldighet för arbetsgivare och arbetstagare att vidta skyddsåtgärder mot skador som kan uppkomma genom brand eller explosion vid hantering av brandfarliga eller explosiva varor finns i arbetsmiljölagen (1977:1160). I lagen (2003:778) om skydd mot olyckor finns bestämmelser om skyldighet för enskilda att vidta åtgärder för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

I fråga om sprängning och användning av pyrotekniska varor finns bestämmelser i 2 kap. 20 § och 3 kap. 6 och 7 §§ ordningslagen (1993:1617).

Föreslagen lydelse

4 §

Lagen gäller inte sådan transport av brandfarliga eller explosiva varor som omfattas av lagen (1982:821) om transport av farligt gods.

4 a §

Bestämmelser av betydelse för hanteringen av brandfarliga och explosiva varor finns också i

– miljöbalken, i form av bestämmelser avsedda att förebygga andra skador än sådana

som kan uppkomma genom brand eller explosion vid hantering av dessa varor,

– arbetsmiljölagen (1977:1160), i form av bestämmelser om skyldighet för arbetsgivare och arbetstagare att vidta skyddsåtgärder mot skador som kan uppkomma genom brand eller explosion vid hantering av dessa varor,

– lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, i form av bestämmelser om skyldighet för enskilda att vidta åtgärder för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand, och

– produktsäkerhetslagen (2004:000), i form av bestämmelser om sådana varor som är avsedda för konsumenter eller kan antas komma att användas av konsumenter.

I fråga om sprängning och användning av pyrotekniska varor finns bestämmelser i 2 kap. 20 § och 3 kap. 6 och 7 §§ ordningslagen (1993:1617).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.7 Förslag till lag om ändring i konsumentköplagen (1990:932)

Härigenom föreskrivs att 18 och 19 §§ konsumentköplagen (1990:932) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §⁶⁶

Varan är felaktig, om den

1. säljs i strid mot ett förbud enligt 6 § produktsäkerhetslagen (1988:1604) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450) eller mot ett annat försäljningsförbud som har meddelats i författning eller av en myndighet väsentligen i syfte att förebygga att den som använder varan drabbas av ohälsa eller olycksfall eller för att annars hindra användning av en vara som inte är tillförlitlig från säkerhetssynpunkt, eller

2. är så bristfällig att dess användning medför påtaglig fara för liv eller hälsa.

1. säljs i strid mot ett förbud som har meddelats med stöd av 27 eller 36 § produktsäkerhetslagen (2004:000) eller 17 § marknadsföringslagen (1995:450) eller mot ett annat försäljningsförbud som har meddelats i författning eller av en myndighet väsentligen i syfte att förebygga att den som använder varan drabbas av ohälsa eller olycksfall eller för att annars hindra användning av en vara som inte är tillförlitlig från säkerhetssynpunkt, eller

19 §⁶⁷

Fel föreligger även om varan inte överensstämmer med sådana uppgifter om varans egenskaper eller användning som säljaren har lämnat vid marknadsföringen av varan eller annars före köpet.

Varan skall vidare anses felaktig, om den inte överensstämmer med sådana uppgifter om dess egenskaper eller användning som någon annan än säljaren, i tidigare säljled eller för säljarens räkning, har lämnat vid marknadsföringen av varan eller annars före köpet.

Första och andra styckena gäller inte, om säljaren visar att uppgifterna har rättats i tid på ett tydligt sätt eller att uppgifterna inte har inverkat på köpet. Andra stycket gäller inte heller, om säljaren visar att han varken kände till eller borde ha känt till uppgifterna.

Varan är felaktig också om säljaren har underlåtit att efter *åläggande* enligt *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) lämna säkerhetsinformation om varan

Varan är felaktig också om säljaren har underlåtit att efter *föreläggande* enligt *produktsäkerhetslagen* (2004:000) lämna säkerhetsinformation om varan eller underlåtit att lämna

⁶⁶ Senaste lydelse 1995:456.

⁶⁷ Senaste lydelse 2002:587.

eller underlåtit att lämna sådan information om varans egenskaper eller användning som han enligt marknadsföringslagen (1995:450) har ålagts att lämna. Detsamma gäller om åläggandet har meddelats varans tillverkare eller någon annan som i tidigare säljled tagit befattning med varan och säljaren har känt till eller borde ha känt till underlåtenheten att fullgöra åläggandet. En förutsättning för att varan skall anses felaktig enligt detta stycke är dock att underlåtenheten kan antas ha inverkat på köpet.

sådan information om varans egenskaper eller användning som han enligt marknadsföringslagen (1995:450) har ålagts att lämna. Detsamma gäller om *föreläggandet* eller åläggandet har meddelats varans tillverkare eller någon annan som i tidigare säljled tagit befattning med varan och säljaren har känt till eller borde ha känt till underlåtenheten att fullgöra *föreläggandet* eller åläggandet. En förutsättning för att varan skall anses felaktig enligt detta stycke är dock att underlåtenheten kan antas ha inverkat på köpet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.8 Förslag till lag om ändring i läkemedelslagen (1992:859)

Härigenom föreskrivs i fråga om läkemedelslagen (1992:859)
dels att 11 § skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 3 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

I fråga om läkemedel som är avsedda för konsumenter eller som kan antas komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

11 §

Läkemedelsverket får ålägga den som fått ett läkemedel godkänt att återkalla läkemedlet från dem som innehar det

1. om det behövs för att förebygga skada,
2. om läkemedlet inte är verksamt för sitt ändamål,
3. om det inte är av god kvalitet, eller
4. om väsentliga krav i samband med tillverkning eller import inte uppfylls.

Återkallelse har den innebörd som följer av 8 § *andra stycket* produktsäkerhetslagen (1988:1604).

Återkallelse har den innebörd som följer av 16 § *första stycket* produktsäkerhetslagen (2004:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1326) om personlig skyddsutrustning för privat bruk

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1326) om personlig skyddsutrustning för privat bruk

dels att 10–12 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 8 och 9 §§ och rubriken närmast framför 9 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Produktsäkerhetslagen
(1988:1604) skall tillämpas på sådana varor som omfattas av denna lag.

Detta gäller även om varorna uppfyller sådana krav som har föreskrivits med stöd av 4 §.

Straffbestämmelser m.m.

9 §

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot 4 § skall dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Föreslagen lydelse

8 §

Produktsäkerhetslagen
(2004:000) skall tillämpas i fråga om sådana varor som omfattas av denna lag.

Sanktionsavgifter

9 §

En näringsidkare skall åläggas att betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot 4 §.

I fråga om sanktionsavgift enligt första stycket tillämpas 37 § andra stycket och 38–43 §§ produktsäkerhetslagen (2004:000).

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2. De nya bestämmelserna tillämpas också på varor som har tillhandahållits före ikraftträdandet. Sanktionsavgift enligt 9 § får dock inte dömas ut för en överträdelse av 4 § som har skett före ikraftträdandet.

3. Mål som vid ikraftträdandet är anhängigt vid domstol prövas enligt äldre bestämmelser.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1327) om leksakers säkerhet

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1327) om leksakers säkerhet

dels att 9–11 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 7 och 8 §§ och rubriken närmast framför 8 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Produktsäkerhetslagen
(1988:1604) skall tillämpas på leksaker som kan medföra risk för personskada.

Detta gäller även om varorna uppfyller sådana krav som har föreskrivits med stöd av 3 §.

Produktsäkerhetslagen
(2004:000) skall tillämpas i fråga om leksaker som omfattas av denna lag.

Straffbestämmelser m.m.

8 §

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot 3 § skall dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

Sanktionsavgifter

8 §

En näringsidkare skall åläggas att betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot 3 §.

I fråga om sanktionsavgift enligt första stycket tillämpas 37 § andra stycket och 38–43 §§ produktsäkerhetslagen (2004:000).

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2. De nya bestämmelserna tillämpas också på varor som har tillhandahållits före ikraftträdandet. Sanktionsavgift enligt 8 § får dock inte dömas ut för en överträdelse av 3 § som har skett före ikraftträdandet.

3. Mål som vid ikraftträdandet är anhängigt vid domstol prövas enligt äldre bestämmelser.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1328) om farliga livsmedelsimitationer

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:1328) om farliga livsmedelsimitationer

dels att 3 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen närmast före 1 § skall införas en ny rubrik som lyder ”Inledande bestämmelser”,

dels att det i lagen skall införas fyra nya paragrafer, 4–7 §§, samt närmast före 4–7 §§ nya rubriker med följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Produktsäkerhetslagen (1988:1604) skall, med det tillägg som görs i andra stycket, tillämpas på livsmedelsimitationer som kan medföra risk för personskada.

Om en näringsidkare har tillverkat eller importerat en livsmedelsimitation som innebär särskild risk för personskada, kan Marknadsdomstolen förbjuda honom att fortsätta med det. Förbudet får även avse en annan liknande vara med samma skaderisk.

Produktsäkerhetslagen (2004:000) skall tillämpas i fråga om livsmedelsimitationer.

Förbud

4 §

En näringsidkare får inte marknadsföra, tillverka eller importera farliga livsmedelsimitationer.

Vid bedömningen av om en livsmedelsimitation är farlig skall 8, 9 och 12 §§ produktsäkerhetslagen (2004:000) tillämpas.

Tillsyn

5 §

Tillsyn över efterlevnaden av lagen utövas av Konsumentverket.

Konsumentverket får meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att denna lag skall efterlevas.

Ett sådant föreläggande eller förbud skall förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Prop. 2003/04:121
Bilaga 5

Sanktionsavgifter

6 §

En näringsidkare skall åläggas att betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot 4 §.

Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har meddelats vid vite enligt denna lag.

I övrigt skall i fråga om sanktionsavgift bestämmelserna i 37 § andra stycket och 39–43 §§ produktsäkerhetslagen (2004:000) tillämpas.

Överklagande

7 §

Konsumentverkets beslut i enskilda fall enligt 5 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten

Tillsynsmyndigheten får bestämma att dess beslut enligt 5 § skall gälla omedelbart även om det överklagas.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2. De nya bestämmelserna tillämpas också på livsmedelsimitationer som har marknadsförts, tillverkats eller importerats före ikraftträdandet. Sanktionsavgift enligt 6 § får dock inte dömas ut för överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

3. Mål som vid ikraftträdandet är anhängigt vid domstol prövas enligt äldre bestämmelser.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:584) om medicintekniska produkter

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1993:584) om medicintekniska produkter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag innehåller allmänna bestämmelser om medicintekniska produkter. För vissa sådana produkter finns härutöver bestämmelser i annan lagstiftning.

I fråga om medicintekniska produkter som är avsedda för konsumenter eller som kan antas komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar skall införas två nya paragrafer, 1 a och 6 a §§, med följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Bestämmelser som gäller de produkter som omfattas av denna lag finns även i produktsäkerhetslagen (2004:000).

6 a §

Den som ansvarar för att väsentliga säkerhets- och miljökrav är uppfyllda skall åläggas att betala en sanktionsavgift, om denne är näringsidkare och uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot 2 eller 3 § eller föreskrifter som har meddelats med stöd av någon av dessa bestämmelser.

Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har förenats med vite.

I övrigt skall i fråga om sanktionsavgift bestämmelserna i 37 § andra stycket och 39–43 §§ produktsäkerhetslagen (2004:000) tillämpas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.
 2. Sanktionsavgift enligt 6 a § får inte dömas ut för överträdelser som har skett före ikraftträdandet.

2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

I fråga om bullerkrav för mobila maskiner finns också särskilda föreskrifter i andra författningar.

I fråga om mobila maskiner som är avsedda för konsumenter eller kan antas komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.15 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister

Härigenom föreskrivs att 13 § lagen (2001:558) om vägtrafikregister skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §⁶⁸

Bestämmelserna i 12 § gäller inte i fråga om

1. fordon som används uteslutande inom inhägnade järnvägs- eller industriområden eller inom inhägnade tävlingsområden eller andra liknande inhägnade områden,

2. släpvagnar som dras av traktorer, motorredskap klass II eller sådana tunga terrängvagnar som är konstruerade för en hastighet av högst 30 kilometer i timmen, om fordonen i det enskilda fallet används endast på motsvarande sätt som en jordbrukstraktor enligt fordonsskattelagen (1988:327),

3. fordon som brukas kortaste lämpliga väg till eller från ett besiktningsorgan enligt 4 kap. 2 § fordonslagen (2002:574) för registreringsbesiktning eller, i fråga om fordon som har förts in i Sverige för testkörning enligt 23 § första stycket 4, för kontrollbesiktning,

4. fordon som provkörs vid besiktning eller inspektion av polisman eller sådan besiktningstekniker, bilinspektör eller tekniker som avses i fordonslagen i den utsträckning som behövs för att förrättningen skall kunna genomföras,

5. fordon som provkörs av den som Vägverket särskilt förordnat att utföra haveriundersökning, att utöva tillsyn enligt *produktsäkerhetslagen* (1988:1604) eller att handlägga ett ärende,

5. fordon som provkörs av den som Vägverket särskilt förordnat att utföra haveriundersökning, att utöva tillsyn enligt *produktsäkerhetslagen* (2004:000) eller att handlägga ett ärende,

6. ombyggda eller amatörbyggda fordon som provkörs inför en registreringsbesiktning av den som Vägverket särskilt förordnat att utföra sådan provkörning, eller

7. fordon som brukas med stöd av saluvagnslicens enligt 18 §.

I fall som avses i första stycket 3 skall handlingar som visar avtalad tid hos besiktningsorganet medföras och på tillsägelse visas upp för en polisman eller en bilinspektör.

Finner polisman anledning att anta att fordon som han anträffar i trafik inte är i föreskrivet skick tillämpas första stycket 4 på motsvarande sätt.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

⁶⁸ Senaste lydelse 2002:806.

2.16 Förslag till lag om ändring i fordonslagen (2002:574)

Härigenom föreskrivs i fråga om fordonslagen (2002:574)

dels att 3 kap. 4 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 1 kap. 2 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 a §

I fråga om fordon som är avsedda för konsumenter eller som kan antas komma att användas av konsumenter gäller också produktsäkerhetslagen (2004:000).

3 kap.

4 §

Den som utför sådan kontroll eller prövning som avses i 3 § första stycket får i samband därmed provköra ett fordon. Detsamma gäller den som Vägverket särskilt har förordnat att utföra haveriundersökningar eller utöva tillsyn enligt *produktsäkerhetslagen (1988:1604)*.

Den som utför sådan kontroll eller prövning som avses i 3 § första stycket får i samband därmed provköra ett fordon. Detsamma gäller den som Vägverket särskilt har förordnat att utföra haveriundersökningar eller utöva tillsyn enligt *produktsäkerhetslagen (2004:000)*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

2.17 Förslag till lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (2003:364)

Härigenom förskrivs att 6 kap. 12 § fartygssäkerhetslagen (2003:364) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap. 12 §

Gentemot befälhavaren eller den som har skyddsansvar på fartyg enligt arbetsmiljölagen (1977:1160) får en myndighet som avses i 7 § meddela de förelägganden som behövs för att bestämmelserna om fartygsarbete i dessa lagar eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av dem skall efterlevas.

I ett föreläggande mot den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ arbetsmiljölagen får han eller hon också åläggas att lämna varningsinformation eller att återkalla en produkt. *Därvid skall bestämmelserna i 7, 8 och 10–12 §§ produktsäkerhetslagen (1988:1604) tillämpas.* Vad som sägs där om *Marknadsdomstolen* skall dock i stället avse *Sjöfartsverket* och vad som sägs om *näringsidkare* i stället avse den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ arbetsmiljölagen.

I ett föreläggande mot den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ arbetsmiljölagen får han eller hon också åläggas att lämna varningsinformation eller att återkalla en produkt. *Innehållet i ett sådant föreläggande skall motsvara vad som anges i 14–18 §§ produktsäkerhetslagen (2004:000).* Vad som sägs där om *tillverkare* skall dock i stället avse den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 8–10 §§ arbetsmiljölagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2004-03-02

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Magnusson, f.d. regeringsrådet Leif Lindstam och justitierådet Nina Pripp.

Enligt en lagrådsremiss den 12 februari 2004

(Jordbruksdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. produktsäkerhetslag,
2. lag om ändring i lagen (1970:417) om marknadsdomstol m.m.,
3. lag om ändring i arbetsmiljölagen (1977:1160),
4. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
5. lag om ändring i konsumenttjänstlagen (1985:716),
6. lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220),
7. lag om ändring i lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor,
8. lag om ändring i konsumentköplagen (1990:932),
9. lag om ändring i läkemedelslagen (1992:859),
10. lag om ändring i lagen (1992:1326) om personlig skyddsutrustning för privat bruk,
11. lag om ändring i lagen (1992:1327) om leksakers säkerhet,
12. lag om ändring i lagen (1992:1328) om farliga livsmedelsimitationer,
13. lag om ändring i lagen (1993:584) om medicintekniska produkter,
14. lag om ändring i lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar,
15. lag om ändring i lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner,
16. lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister,
17. lag om ändring i fordonslagen (2002:574),
18. lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (2003:364).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorerna

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

I lagrådsremissen föreslås att den nuvarande produktsäkerhetslagen (1988:1604) ersätts av en ny lag med samma namn. Härutöver föreslås vissa ändringar i andra författningar som har samband med regleringen av den allmänna produktsäkerheten. Genom den föreslagna lagstiftningen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet.

Den nya produktsäkerhetslagen skall i likhet med den nuvarande tillämpas på konsumentvaror och konsumenttjänster som tillhandahålls i näringsverksamhet samt på konsumentvaror som tillhandahålls i offentlig verksamhet. Till skillnad mot den nuvarande lagen gäller den nya bara i fråga om risker för personskador och inte när det är fråga om egendomsskador.

Förslaget till produktsäkerhetslag

1 §

Paragrafens första stycke innehåller en bestämmelse om syftet med produktsäkerhetslagen. Det anges att lagen syftar till att säkerställa att varor och tjänster som tillhandahålls konsumenterna är säkra.

Enligt Lagrådets mening skulle det vara en fördel, om det redan i den inledande paragrafen klargörs att den nya lagen bara syftar till att motverka personskador. I det remitterade lagförslaget kommer detta inte fram förrän i 8 §.

Lagrådet föreslår därför att 1 § första stycket ges följande lydelse:

"Denna lag syftar till att säkerställa att varor och tjänster som tillhandahålls konsumenterna inte orsakar skada på person."

I paragrafen föreskrivs att försiktighets- och proportionalitetsprinciperna skall iakttas vid tillämpningen av produktsäkerhetslagen.

I den allmänna motiveringen (avsnitt 6.2) framhålls bl.a. att försiktighetsprincipen tillhör de nyare principerna inom EG-rätten och att den finns uttryckt i EG-fördraget i artikel 174.2 första stycket. Vidare anges att den har kommit till uttryck också i 2 kap. 3 § miljöbalken. Beträffande proportionalitetsprincipen anges att denna tillämpats under lång tid inom svensk rätt men först på senare år kommit att erkännas som en allmänt giltig princip, bl.a. i Regeringsrättens praxis.

Det anges i remissprotokollet att de båda principerna i hög grad har utvecklats genom EG-domstolens och Förstainstansrättens praxis. De förklaras vara väl etablerade men inte statiska och det framstår därför, framhålls det, inte som ändamålsenligt att i den nya produktsäkerhetslagen definiera dessa principer.

Den i lagförslaget valda metoden att föreskriva att de båda principerna skall iakttas vid tillämpningen av lagen inger enligt Lagrådets mening betänkligheter. Genom att det i just denna lag föreskrivs att principerna skall iakttas kan det sättas i fråga om de behöver iakttas på andra rättsområden där motsvarande bestämmelser saknas. Det kan också, i den mån det finns andra allmänna principer som skulle kunna tillämpas, uppkomma tveksamhet om så skall ske utan att de uttryckligen åberopas.

Till vad nu sagts kan fogas att det knappast kan finnas något behov av att i den föreslagna paragrafen ange att proportionalitetsprincipen skall iakttas. I de situationer där det framför allt kan vara aktuellt att tillämpa den synes den ha kommit till uttryck direkt i paragraferna (se 14 § andra stycket, 15 § andra stycket, 19 § andra stycket och 28 §). Denna metod har för övrigt använts även på andra

rättsområden såsom t.ex. i 7 kap. 25 § miljöbalken och 2 kap. 12 § expropriationslagen (1972:719).

Prop. 2003/04:121
Bilaga 6

Motsvarande reglering finns inte i produktsäkerhetslagen vad avser försiktighetsprincipen. Detta torde inte heller vara nödvändigt för att principen skall kunna tillämpas.

Lagrådet förordar därför att 6 § utgår.

7 §

Paragrafen innehåller en grundläggande regel om att näringsidkare bara får tillhandahålla säkra varor och tjänster. Enligt Lagrådets mening bör bestämmelsen förtydligas och lyda: "Varor och tjänster som tillhandahålls av näringsidkare skall vara säkra."

13 §

I paragrafens första stycke föreskrivs en skyldighet för tillverkare som tillhandahåller en vara eller en näringsidkare som tillhandahåller en tjänst att lämna sådan säkerhetsinformation som behövs för att en konsument skall kunna bedöma risken med varan eller tjänsten och förebygga att varan eller tjänsten orsakar skada på person.

Säkerhetsinformation behöver dock enligt andra stycket inte lämnas, om riskerna är uppenbara. I tredje stycket bemyndigas regeringen eller den eller de myndigheter som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter om näringsidkares skyldigheter att lämna säkerhetsinformation.

Bestämmelserna i första stycket såvitt gäller kravet på en tillverkare grundas på artikel 5.1 första stycket i rådets direktiv 2001/95/EG. Enligt Lagrådet skulle första stycket vinna på att närmare utformas efter den lydelse direktivet har.

Bemyndigandet i tredje stycket är allmänt utformat och ger regeringen en vid behörighet att meddela föreskrifter och att subdelegera normgivningskompetensen. Enligt remissprotokollet

synes avsikten vara att behörigheten skall gälla endast föreskrifter om hur säkerhetsinformationen skall lämnas. Denna avgränsning av bemyndigandet bör komma till klart uttryck i paragrafen. Vidare bör bemyndigandet om subdelegation utformas på sedvanligt sätt.

Lagrådet föreslår sammanfattningsvis att paragrafen får följande lydelse:

En tillverkare som tillhandahåller en vara eller en näringsidkare som tillhandahåller en tjänst skall lämna sådan säkerhetsinformation som behövs för att en konsument skall kunna bedöma riskerna med varan eller tjänsten och skydda sig mot dessa risker.

Säkerhetsinformation behöver inte lämnas, om riskerna är uppenbara.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur säkerhetsinformationen skall lämnas.

21 §

I andra stycket 2 ges bestämmelser om skyldighet för distributörer att bevara sådan dokumentation som behövs för att spåra ursprunget till de varor som de tillhandahåller eller har tillhandahållit.

Tredje stycket innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den eller de myndigheter som regeringen bestämmer att meddela närmare föreskrifter om distributörers skyldigheter enligt andra stycket 2. I remissprotokollet nämns föreskrifter om hur länge dokumentationen måste bevaras, men det lämnas öppet för att också andra föreskrifter kan behövas. Vilka övriga föreskrifter som åsyftas framgår inte, men det torde ligga närmast till hands att anta att samtliga föreskrifter det är fråga om kan meddelas utan stöd av lag. Lagrådet ifrågasätter därför om inte tredje stycket kan utgå.

22 §

I första stycket finns bestämmelser om näringsidkares skyldigheter att informera och samarbeta med varandra och med

tillsynsmyndigheten för att undanröja sådana risker som är förknippade med en vara eller tjänst som de tillhandahåller eller har tillhandahållit.

I andra stycket ges regeringen eller den eller de myndigheter som regeringen bestämmer bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om näringsidkares skyldighet att samarbeta med tillsynsmyndigheten.

Enligt remissprotokollet är det föreskrifter om förfarandena för samarbetet som åsyftas med bemyndigandet. Denna avgränsning bör enligt Lagrådet uttryckligen framgå av lagtexten. Vidare bör föreskriften om subdelegation utformas på sedvanligt sätt.

Andra stycket kan förslagsvis få följande lydelse: "Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förfarandet för samarbetet mellan näringsidkare och tillsynsmyndigheten."

23 §

I *första stycket* ges bestämmelser om skyldighet för näringsidkare, som får kännedom om att en vara eller tjänst som de tillhandahåller eller har tillhandahållit är farlig, att omedelbart underrätta tillsynsmyndigheten om det och om de åtgärder som har vidtagits för att förebygga skadefall. Tillsynsmyndigheten behöver dock inte underrättas, om det uppenbart skulle vara utan betydelse.

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer ges i *andra stycket första meningen* bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om näringsidkares underrättelseskyldighet enligt första stycket och, i *andra stycket andra meningen*, bemyndigande att meddela föreskrifter om undantag från en sådan underrättelseskyldighet.

Underrättelseskyldigheten enligt paragrafens första stycke grundas på artikel 5.3 i direktivet 2001/95/EG och bilaga 1 till direktivet. Av

artikeln och bilagan följer att undantag från underrättelseskyldigheten kan komma att gälla, t.ex. för enstaka produkter eller förhållanden, där underrättelse skulle sakna betydelse för tillsynsmyndigheternas skadeförebyggande arbete. Särskilt i beaktande av vad som nu sagts har regeringen inte ansett det ändamålsenligt att i lagen närmare ange i vilka situationer en underrättelse uppenbart saknar betydelse, utan överlämnat till regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter i saken. Det i andra stycket andra meningen intagna bemyndigandet har förts in av detta skäl.

Enligt Lagrådets mening kan det ifrågasättas om direktivet ger möjlighet för generella undantag av det slag som tagits in i första stycket andra meningen i föreliggande paragraf. Undantaget synes dock vara väl förenligt med direktivets syfte.

Om regleringen i första stycket behålls oförändrad, uppkommer frågan om regeringens (eller myndighets) möjlighet att meddela föreskrifter om undantag från underrättelseskyldigheten skall vara begränsad till fall då det är uppenbart att en underrättelse skulle vara utan betydelse, eller om undantag skall kunna föreskrivas även då en underrättelse skulle vara utan betydelse, fastän detta inte är uppenbart. Direktivet torde vara att förstå så att något uppenbarhetsrekvisit inte krävs för ett undantag från underrättelseskyldigheten. Den föreslagna lagtexten i andra stycket andra meningen ställer inte heller upp något krav på att föreskrifter om undantag skall kunna meddelas endast om en underrättelse uppenbart saknar betydelse. Vissa uttalanden i remissprotokollet tyder dock på att ett uppenbarhetskriterium skall föreligga. En sådan begränsning av den delegerade normgivningskompetensen synes dock gå alltför långt.

Under alla förhållanden bör enligt Lagrådets mening bemyndigandet i andra stycket andra meningen avgränsas tydligare. Lagrådet återkommer i det följande med förslag till utformning.

Lagrådet finner det oklart hur omfattande bemyndigandet i första meningen av andra stycket är avsett att vara. De exempel som ges torde utgöra exempel på föreskrifter som regeringen kan meddela utan stöd av något bemyndigande i lag. Lagrådet ifrågasätter därför om inte första meningen i andra stycket bör kunna utgå. I annat fall bör omfattningen av bemyndigandet förtydligas.

Sammanfattningsvis förordar Lagrådet att andra stycket ges följande lydelse:

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från första stycket första meningen för de fall en underrättelse skulle sakna betydelse för tillsynsmyndighetens skadeförebyggande arbete.

Det får förutsättas att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer använder sin normgivningskompetens på ett sätt som är i överensstämmelse med de beslut om villkor som kan komma att meddelas enligt punkten 2 i bilaga 1 till direktivet.

36 §

I paragrafen har tagits in ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om förbud mot att tillhandahålla och exportera en viss typ av vara, om varan är farlig. Bestämmelsen grundar sig på artikel 13 i direktivet 2001/95/EG. Där talas om varor som medför en allvarlig risk för konsumenternas hälsa och säkerhet.

Lagrådet förordar att paragrafen utformas i enlighet med vad som sägs i direktivet och ges följande lydelse: "Regeringen får meddela föreskrifter om förbud mot att tillhandahålla och att exportera en viss typ av vara, om varan medför allvarlig risk för konsumenternas hälsa och säkerhet."

40 §

I paragrafen har tagits in bestämmelser om storleken av de sanktionsavgifter som en näringsidkare kan åläggas att betala enligt 37 §. Bestämmelserna har utformats efter förebild av 24 §

marknadsföringslagen, där storleken av marknadsstörningsavgifter regleras. De spärregler som har förts in i andra stycket av förevarande paragraf och som innebär att sanktionsavgiften skall jämföras med näringsidkarens årsomsättning har emellertid en något annorlunda utformning än motsvarande bestämmelser i marknadsföringslagen. Lagrådet ifrågasätter om denna skillnad är motiverad. Praktiska skäl förefaller tala för att de två första meningarna i andra stycket av den nu diskuterade paragrafen utformas i överensstämmelse med motsvarande bestämmelser i 24 § marknadsföringslagen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

I punkt 2 föreskrivs att de nya bestämmelserna tillämpas också på varor och tjänster som har tillhandahållits före ikraftträdandet och att sanktionsavgift inte får dömas ut för överträdelser som skett före ikraftträdandet. Lagrådet ifrågasätter om inte punkt 2 i stället bör ges följande lydelse: "2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om varor och tjänster som har tillhandahållits före ikraftträdandet." Att sanktionsavgift då inte kan dömas ut följer av att de äldre bestämmelserna inte innehåller några föreskrifter om sanktionsavgift.

Förslaget till lag om ändring i lagen om personlig skyddsutrustning för privat bruk

1 §

I paragrafen ges för närvarande upplysningen att föreskrifterna i lagen meddelas till uppfyllande av Sveriges förpliktelser enligt avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Eftersom upplysningen är missvisande föreslår Lagrådet att upplysningen utgår och ersätts med följande text: "Genom lagen genomförs rådets direktiv 89/686/EEG av den 21 december 1989 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om personlig skyddsutrustning."

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Punkterna 2 och 3 bör ges följande lydelse:

2. De äldre bestämmelserna i 8 § gäller fortfarande när det är fråga om varor som har tillhandahållits före ikraftträdandet.
3. Mål som vid ikraftträdandet är anhängigt vid domstol och som inte gäller ansvar eller förverkande prövas enligt äldre bestämmelser.

Förslaget till lag om ändring i lagen om leksakers säkerhet

1 §

Paragrafen bör ändras enligt följande: "Genom lagen genomförs rådets direktiv 88/378/EEG av den 3 maj 1988 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om leksakers säkerhet."

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Punkterna 2 och 3 bör ges följande lydelse:

2. De äldre bestämmelserna i 7 § gäller fortfarande när det är fråga om varor som har tillhandahållits före ikraftträdandet.
3. Mål som vid ikraftträdandet är anhängigt vid domstol och som inte gäller ansvar eller förverkande prövas enligt äldre bestämmelser.

Förslaget till lag om ändring i lagen om farliga livsmedelsimitationer

1 §

Paragrafen bör ändras enligt följande: "Genom lagen genomförs rådets direktiv 87/357/EEG av den 25 juni 1987 tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om produkter som, på grund av sina yttre egenskaper, kan förväxlas med andra produkter och härigenom ut-göra en risk för konsumenters hälsa och säkerhet."

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Punkten 2 bör ges följande lydelse: "Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om livsmedelsimitationer som har marknadsförts, tillverkats eller importerats före ikraftträdandet."

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 11 mars 2004

Närvarande: statsrådet Marita Ulvskog, ordförande, och statsråden Freivalds, Sahlin, Pagrotsky, Messing, Engqvist, Lövdén, Ringholm, Bodström, Sommestad, Karlsson, Lund, Andnor, Johansson, Hallengren, Björklund, Holmberg, Jämtin

Föredragande: statsrådet Sommestad

Regeringen beslutar proposition 2003/04:121 Ny produktsäkerhetslag

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Produktsäkerhetslag	13, 22, 24, 34, 36 §§	32001L0095
